

12 RÖPIRAT.

Budapest,

1880. október 15.

I. évfolyam

I. füzetet.

B e k ö s z ö n t ő .

Ismét kezünkbe ragadtuk volna tehát azt a tollat, a mely ezelőtt két évvel kiesett kezünkből.

Midőn az 1878-ik év augusztus havában, az azelőtt öt hóval megindított „Jövők” című hetilapunkat, kellő pártolás hiányából beszüntetni kénytelenítettünk: a csalatkozás nem kellemes érzetével ugyan, de keserőség nélkül hagytuk abba a munkát. Ismételjük: keserőség nélkül; mert meg voltunk s meg vagyunk győződve azon történeti igazságról, hogy azon, egyesek által vallott és követett, bármily helyes irányok, a melyekre nézve az idő még-nem jött el, — még ha az illető mozgató egyéniség emberfölötti erővel rendelkeznék is, — semmit egyebet, hanem csak azt eredményezik, hogy a forcirozó egyéniség neki megy a falnak s csak önmagát semmisíti meg. A martyriumból pedig, jelen esetben, nekünk már e g y s z e r ú g y i s kijutott. Egy embernek elég egy keresztre-feszítés. Láttuk tehát, hogy a m i időnk még nem érkezett el; vártuk tehát tovább ezt a m i időnket.

Talleyrand-hoz, a diplomaták e prototypjéhez, a ki 1789-től 1815-ig valamennyi francia kormány megszületésénél és temetésénél a fungáló lelkész szerepét vitte, egyszer valaki azt a kérdést intézte, hogy mit csinált hát a Rémuralom alatt? — Talleyrand erre egykedvűen azt felelte: „J'ai vécu.” („Éltem.”)

Mutatis mutandis, körülbelül mi is csak azt felelhetnénk arra a kérdésre, hogy mit csináltunk mi a 60-as évek vége felé hazánkban is beütött zsidó rémuralom alatt, — hogy: „éltünk.” — Csakhogy a francia forradalmi rémuralom története meg van írva száz és száz munkában; a civilizált világ nagy részében s így hazánkban is grassált és bizonyára még ma is grassáló zsidó rémuralom történetét pedig csak a legeslegújabb időben kezdik írni. És e történetírás kiderítendi azt, hogy a csak pár ezer főt leguillotinirozott francia

forradalmi rémuralom puszta gyermekjáték volt a százezernyi s milliányi existenciát s családot, a raffineria, fortélyok, család, kizsákmányolás és corumpálás eszközeivel „leguillotinírozott” s egész vidékek, tartományok, államok jólétét tönkre tett csöndes zsidó-rémuralomhoz képest.

1878-ban hamarosan észrevettük, hogy csak kiáltó szó vagyunk a pusztában, s „visszavonulóra fűttünk”. De ismét csalatkoztunk; csakhogy ezúttal kellemesen; mert még sem lettünk kiáltó szóvá a pusztában. Szavunk visszhangot keltett, nem ugyan hazánkban, hanem – Németországban s ezzel az egész művelt világban. A német nemzet a dolgoknak „gründlich” a fenekéig szokott nézni, s ez okból az eszmék nagy harcában neki elejétől fogva kiváló szerep jutott.

A Németországban 1878-9-ben megindult antisemitikus mozgalom, a mely onnét kihatott Oroszországra, Északamerikára s részben Angliára s máshova is, nem maradhatott hatás nélkül a Nyugat minden mozdulatát élénk figyelemmel kísérni szokott hazánkra sem. Ezen hatásnak annál nyomatékosabbnak kellett lennie, mert hisz elveinknek évről évre mind több híveket szerzett magának a zsidóságnak eljárása, a mely a koronkint felhangzott intő szöveget, a helyzetet teljesen uralt sajtója által, dölyfös gúnykacajjal torkolván le s fojtván el, – a zsidóságot elmulasztotta, saját jól felfogott érdekében is, mérsékletre, irányunkban való türelmességre, emberiségre inteni. Ki mint vet, úgy arat.

Most, midőn az „elvetett szélvész”-ből fél hogy „vihart arat,” most, midőn az „elvetett sárkányfogak” kikelnek; most, midőn a zsidóság úgy járt mint Göthe bűvész-tanoncza, a ki a meggondolatlanul felidézett szellemektől nem tud menekülni: most, a roszt lelkiismerettől hajtva, félreveri a harangot, „policzáj”-ért kiált, kormányt denunció, a sorok között fenyegetve ugyanezt a kormányt, hogy ilyen-olyan, ha így meg amúgy nem tesz, ha nem tánczolsz úgy amint mi fütyülünk, hát Rothschild nem ad több kölcsönt, sat. sat.

Pedig hát voltaképen mi történt eddig ellenükben? – Semmi egyéb, mint néhány „kinevetett” és „visszhang nélkül elhangzott” akadémikus beszéd tartatott a képviselőházban, s némi kritika íratott felettük, alig pár száz ember által olvasott – mert a lapok által a közönség tudomása elől gondosan elrejtett – néhány vékony dongájú brochure-ben. Egyéb semmi.

De mégis. A közvélemény, a melyet ők száz meg száz hírlapjuk által „gyártani” s irányozni véltek, időközben egész csendben s észrevehetlenül hatalmas átalakuláson ment keresztül. Nem közvetlenül amaz „akadémikus” országgyűlési beszédekés „vékonydongájú” brochure-ök hatása alatt, hanem egyenesen és közvetlenül a zsidó

sajtó által, az antisemitikus irány ellen derűre-borúra ütött éktelen lárma és, és: az élet tapasztalatai folytán. Hát pedig mindez magának a zsidóságnak műve. Tu l'as voulu George Dandin.

És hát minek is az a nagy lárma ama „vékony dongájú” antisemitikus brochure-ök fölött? – Avagy egyes-egyedül csak a zsidóságot nem szabad kritika tárgyává tenni? – Ha szabad a jezsuiták, az „ultramontanok,” az aristokratia, a „nyárspolgárság,” a hadsereg, sőt még a korona ellen is többé-kevésbbé éles kritikát írni; – ha lehet és szabad a 60 milliónyi németseget, – a melynek pedig hazánkban is vannak és pedig nem csekély számú képviselői, – a legsértőbb gúny tárgyává tenni, sőt ellene gyűlöletre izgatni; ha lehet és szabad a 100 milliónyi szlávok ellen, – a melynek pedig hazánkban szinte vannak és pedig szinte nem csekély számú képviselői, – az embernek kénye-kedve szerint pökködni s ellene gyűlöletre izgatni: nem látjuk be, miért ne szabadna, az egész földön mintegy 8-10 milliónyi fővel található zsidó nép viselt dolgai felett is elmélkedni akkor, a midőn ezen „viselt dolgok” annyira kihívják a kritikát. Minden nemzetnek, minden állami és társadalmi intézménynek túrnie kell a kritikát: egyes-egyedül csak a zsidóságot nem szabad kritika tárgyává tenni? Avagy egyes-egyedül csak a zsidóság az, a mely „nem állja ki” a kritikát? Avagy egyes-egyedül csak a zsidóság „kritikán aluli?” Avagy azt hiszi-e a zsidóság, hogy már autokrata a civilizált világban, a mely autokratának, és csakis ő neki, a hatalom minden eszköze „au bon plaisir” szabad rendelkezésére áll? – Bizony, bizony, még ha minden „handlé” a Rothschildok kincseivel bírna is: chimaera lenne a zsidóságnak az a képzelgése, hogy ő a keresztény világot huzamosan igája alatt tarthatja, és meg vagyunk győződve, hogy a valóság az ő elvakult szemei előtt is fel fog tűnni nemsokára egész meztelenségében.

De hát ne barangoljunk ilyen messzire.

Itt volnánk tehát szerencsésen s ép bőrrel hatodfél (s kitudja? talán még több...) év óta. Képviselőházi beszédeinket „kinevették” a tisztelt kollégák; több hektoliter, epével és sárral kellő arányban vegyített tinta lett az antisemitikus irány ellen gyártott ujságcikkekre elfecsérelve; más részről pedig nekünk csak egy, csupán csak öt hónapig tengődött s elég „óvatos” hangon irt szerény hetilap állott egy darabig rendelkezésünkre; mert tőlünk antisemitikus cikkeket (s talán más cikkeket is,) a világ minden kincséért sem vettek volna fel lapjaink; hanem igenis, ellenkezőleg, zsidók által ellenünk firkált minden galimathias-nak nyitva állottak hasábjaik; és, és, – mégis mindez „love's labours lost” volt. Nemcsak hogy a világból kinevetni nem tudták a „nevető” kollégák a zsidókérdést; nemcsak hogy

agyondorongolni nem tudták azt a „legélesebb fegyver”, a toll emberei; de sőt épen ezen akadályok és utunkba emelt gátak lettek az antisemitismus fejlődésének s megerősödésének, persze öntudatlan és akaratlan eszközei.

Remélhetőleg ugyanily szerep vár azon háromrendbeli „Ellenröpiratok”-ra is, a melyek Győrött, Kaposvárott és Nagyváradon, zsidó részről, folyóiratunk ellen megindítatni szándékoltatnak. A kaposváriak előfizetési felhívása egész tisztességes hangon van írva. Nem mondhatjuk el ezt a dicséretet a győriről, legkevésbé pedig a nagyváradiról, a melyben az illető „izraelita polgártárs” pimaszságának egész raktárát a „kirakatba,” az előfizetési felhívásba tette, a melyben egyebek közt egész komoly pofával e füzetek szerkesztőjét megteszi „zsidó”-nak is. Ez magában véve elég mulatságos dolog volna, ha nem lenne ennek a specificus zsidó észjárásnak egy komoly háttere. Ez pedig abból áll, hogy a zsidók felsőbb emberfajnak tartják magukat velünk, európai fajokkal szemben, s mi reánk körülbelül olyan szemekkel néznek, mint mi nézünk a fekete bőrű négerre vagy a vörös bőrű indiánra. Ezen felfogást „leggeniálisabban” a Lord Beaconsfield, ó-angol-szász név köpenyébe bujt zsidó Disraeli fejté ki, a ki irodalmi műveiben a zsidóságról mint „tisztá vérű” felsőbb emberfajról beszél, a melynek, szerinte, hivatása a „zagyva vérű” alsóbb európai emberfajokat kiirtani. Ez nem más mint a talmud hasonfajtájú tanainak tudományos alapokra fektetése, idealizálása, vagy ha úgy tetszik, apotheosisa. Ez a „geniális” zsidó „államférfiú” egyik, „Tancred” című művében egyebek közt következőleg nyilatkozik:

„A közönséges nép elől elrejtett titkos tudással felruházott lángszellemek, egész tökélyükben csakis a sémiták (zsidók) közt találhatók fel mai nap is, a kiknek zenészeti felsőbbségük által jelzett finomabb orgánus a képesíti őket felfogni, a más népek által, durvább alkatú hallásszervükkel nem hallható halk, gyenge, természetfölötti hangokat. Az európai népek (árják) bírnak ugyan némi színével az ezzel rokon erőnek, de ezen erő náluk, érzékibb véralkat által meg van gyengítve. Ezek beléphetnek ugyan a pogányok (gentiles) udvarába; de halandó mezük sokkal sárosabb, semhogy beeresztethetnének a szentek szentjébe. Ha fel-felvillanik is előttük az igazság, ez csak ragyogó ifjúságukban történik, a midőn a világi politika által még meg nem rontva, valamely Sidoniát (útmutató zsidó bölcsét) rá tudnak venni arra, hogy részben félrevonja szemek előtt a leplet.”

Így Disraeli; a kinek ezen mystikus szavai magyarárn azt jelentik, hogy: a zsidó eszmevilágba, a zsidó politika rejtekeibe, a zsidó tendenciákba, machinatiókba, imposturákba más mint zsidó – vagyis a kinek „ereiben a legvalóságosabb zsidó-vér folyik,” mint az említett nagyváradi „okmány” magát kifejezi, – nem képes bepillantani, mert ehhez esze, felfogása sincs, mivel ő a zsidóhoz képest alárendelt lény, korlátozott ész. Ha tehát valaki akad mégis, a ki a zsidó coulissák titkait ismeri, annak okvetlenül sémitának (zsidónak) kell lennie; és ha azokat a titkokat dobra üti: úgy az minden bizonynyal a zsidóság „Júdás”-a, amint megtette egész komoly pofával ilyen „Júdás”-nak is e füzetek szerkesztőjét ugyancsak a Nagyváradon nyomódott s többszöremlített előfizetési felhívás.

Hát t. Laszky Ármin úr, – mert ez a neve az előfizetési felhíváson figuráló „izraelita polgártárs”-nak, – igenis, e füzetek szerkesztője volt az ön felenyájai „színház”-ának coulissai mögött, s megfordult – bizonyára nem jó kedvűből, – azon alvilági műhelyben, a melyben a zsidó politika boszorkány-üstjének kotyogása s pöfögése – amelynek mások csak fojtó kéményfüstjét érzik, – közvetlen közelből hallható s tartalma szemmel látható; a mely boszorkány-üstben a nem-zsidók vagyona, életboldogsága, becsülete, élete beleaprítva van, s ha a kotyvadék megfőtt, színaranyat öntenek ki belőle az üstöt körül-cancán-ozó sémita „felsőbb” lények. Igen, e füzetek szerkesztőjének szemei előtt félrevonta a lepelt Disraeli Sidóniá-ja, és ő azóta „adeptus” lett.

De valamint e füzetek szerkesztője nem köszönte meg „Sidóniának” ezt a tudományt, titkos tudást, mint Disraeli mondja; – mert drágán, igen drágán szerezte meg azt: úgy Sidónia „felsőbb faja” sem köszöni meg „Sidóniának,” hogy e füzetek szerkesztőjének szemei előtt félrevonta a lepelt... De mégis!... Mindent egybevetve, ma már, a „Velencei kalmár” halhatatlan szerzőjével, a zsidókban oly „vegyes” érzelmeket keltő Shakespeare-rel, ma már e füzetek szerkesztője mégis azt mondja, hogy: „köszönöm zsidó, hogy erre megtanítál.”

E füzetek szerkesztője tehát a zsidóságnak épenséggel nem „Júdás”-a; hanem hasonlít azon hadifogolyhoz, a kinek a gondtalan ellenség elfeledte szeméit bekötni akkor, a midőn bilincsekbe verten, a táboron keresztül a főhadiszállásra hurczolták, s a ki szigorú rab-ságából mintegy csodás módon megmenekülve, s ekkép a biztos „kivégeztetést” szerencsésen kikerülve, – honfitársainak az ellenséges hadsereg ellesett titkait, terveit felfedi. Az ilyen ember pedig se nem áruló „Júdás” se nem „kém”. Hát ugyan mi? Feleljenek erre a Laszky Ármin uram „bajtársai.”

És ezzel Laszky Ármin „izraelita polgártársa-sál is quitt-ek lennénk.

Úgy látszik azonban, hogy a zsidók maguk se bíznak abban, hogy a többrendbeli „Ellenröpiratok” az antisemitákban valami nagy kárt fognak tenni; aminthogy nem míveltek eddig se semmiféle kárt az ellenünk gyártott, újságbeli „geniális” vezércikkek, szellemdús” tárczacikkek s több ilyféle boszorkányságot; s azért ellenünk a képviselőházban kellett szerencsét próbálni.

Hanem hát ez a „bombázás” sem tűnt ki valami kártékonynak. Sőt ellenkezőleg. Mert bármi volt is intentiója Miklós István képviselő urnák akkor, a midőn minap interpellálta a miniszterelnök és belügyminister urat a zsidókérdés tárgyában: az eredmény más lett, mint a mit ő tán célba vett. Mindenesetre elérte azt, a mit mi a legjobb igyekezet mellett sem tudtunk eddig elérni, hogy t. i. Magyarországon a zsidókérdés politikai jelleget kezd felvenni. Gratulálunk neki ezért a nekünk tett szívességért.

Magához az interpellációhoz bővebb commentárt, legalább ezúttal, írni nem szándékozunk. Az a fölötti ítélettel ügyis tisztában lehet s van már eddig is a hazai közönség. S remélhetőleg a jövő évi általános választásokig még „tisztábban” lesz vele a választó közönség. Hagyjuk tehát a végeldöntést a souverain népre, a mely előtt bizonyára Miklós István képviselő úr is meghajol.

Közöljük a jelen füzetben az interpellation a miniszterelnök urnák arra adott válaszával együtt; s az utóbbinak alkalmából – a mit különben tán felesleges is tennünk, – elvbarátainkat, ügyünk jól felfogott érdekében is, arra kérjük, hogy működésüknél szigorúan a törvény korlátai között maradjanak. Mi nem vagyunk se rendbontók, se felforgatók, se utcai demonstrálók, se forradalmárok. Ellenkezőleg, mi épen a zsidóság által felforgatással fenyegetett társadalmunk érdekeit óvjuk, óvjuk azon zsidóság ellen, a melynek felforgató s mindent aláásó működése annál veszélyesebb, mert ügyesen mindig a törvény köpenyével tudja leplezni s fedezni felforgató üzelveit. Mi mint alkotmányos, szabad állam polgárai követeljük magunk számára a szabad kutatás jogát, meggyőződésünk szabadságát s azon jogot, hogy e meggyőződésünknek a törvény korlátai között kifejezést adhassunk; céljainkat pedig csak alkotmányos eszközökkel akarjuk elérni. Ennyi jogot, sőt többet is, elvbarátaink még a „kaszárnya-uralom” és a „kis ostromállapot” hazájában, Németországban is élveznek. Mi nem izgatunk gyűlöletre semmiféle osztály, nemzetiség vagy hitfelekezet ellen; mi csak tengernyi bajaink eredeti fő kútforrását, mi csak az igazságot keressük s mindkettőt feltalálhatni is véljük. Mint minden egyes embernek, úgy a nemzeteknek is megvan

azon természetes joguk, hogy bajaik elhárításával, jobblétre törekedhessenek; s a ki nemzetének e jogát tagadásba meri vonni, az lehet minden, de hazája, nemzete üdvét szívéen viselő hazafi: nem. És most, ezek elmondása után, ez első találkozásakor t. elvbarátainkat melegen üdvözölve, hozzáfoghatunk a munkához.

A talmud

Mióta a zsidókérdés a sajtóban – legalább a külföldön – napirendre került: pro et contra élénk vitatás tárgyát képezi az nálunk magán társaságokban. Szerencsére a „pro” vagyis a zsidóság mellett érvelők mind gyérekbbek lesznek, s ha elvbarátaink a nem-zsidók között még ily csodabogárral találkoznának, első kérdésük az legyen hozzá: „Isméri-e az úr a talmudot?” Biztosak lehetnek benne, hogy a csodabogár – hacsak nem a zsidó-tányérnyalók kategóriájába tartozik, – legjobb esetben csak annyit tud erről a dolgról, hogy a szótárban olvasta valamikor, hogy „Der Talmud” annyit tesz mint „a talmud.” Mert ha erről egyebet is tud ő kelme: úgy bizonyára nem áll be Makkabaeus-huszárnak.

Más szavakkal: illetékes, alapos ítéletet a zsidókról és a zsidóságról csak az képezhet magának, a ki a zsidók e valláspolitikai, erkölctani, társadalompolitikai, jogi, életbölcseleti, diaetetikai s általában a zsidó összes életviszonyait felölelő és szabályozó törvénykönyvét, habár csak gyenge kivonatban is, ismerni tanulta.

A talmud főleg Mózes öt könyvének a rabbinusok által a keresztény időszámítás óta adott magyarázataiból és végnélküli casuisticából áll, s egyes tételei feltétlen tekintélyben részesülnek, mert a talmud szerint minden rabbinus „c s a l h a t a t l a n.”

A talmud szónak tulajdonképi értelme: a zsidó vallás- és erkölcsszabályok „tankönyve.”

Megvalljuk, nem szívesen foglalkozunk e gyűlöletes tárggyal; nem pedig főleg azért, mert mi a zsidókérdést sohasem tekintettük valláskérdésnek, hanem tisztán s egyszerűen társadalmi, nemzetgazdasági, politikai s legfőlebb még faji kérdésnek. S ha a talmuddal: a zsidók vallás- és erkölctani könyvével mégis elengedhetlenül foglalkoznunk kell, ennek oka először az, hogy a zsidóknál mint minden keleti, nem-keresztény népnél, az összes politikai, társadalmi s egyéb életviszonyok – nem úgy mint minálunk európai-

aknál s keresztényeknél jóérzésben különvált működési kört képeznek, hanem szorosan s elváhatlanul egybeforrva s a theokratikus legfőbb tekintélynek feltétlenül alárendelve vannak.

Másodszor, foglalkoznunk kell e tárggyal azért, mert ennek ismerete nélkül nemcsak maga a zsidóság egy megfejthetlen rejtély marad előttünk; hanem a zsidóság működésének« tetteinek s törekvéseinek rugóit sem ismerhetjük, következésképp annak társadalmi s állami életünkre napról-napra nagyobb mértékben – fájdalommal vagy boszúsággal, amint vesszük, – tapasztalt vészes befolyását sem érthetjük, s az általa minden irányban előidézett pangást, elszegényedést, demoralizációt, csak mint előttünk megfejthetlen tüneteményeket látjuk. A talmud ismerete nélkül olyanok vagyunk mint az az orvos, a ki vagy egyáltalán nem ismeri ki magát, vagy helytelen diagnoszt csinált, s ezért a kórt nemcsak hogy orvosolni nem képes, de sőt helytelenül alkalmazott orvosszereivel azon organismusnak, a melyet megmenteni akart, egyenesen feloszlását idézi elő.

A most felhozott érvek ellenében „liberális” zsidók és zsidópatronusok részéről az az ellenvetés szokott tételni, hogy hisz a talmudot a századik zsidó sem ismeri, s így annak veszélyes tanai csak holt betűk maradnak.

Hát erre a mi megjegyzésünk először az, hogy ott van a számtalan talmudiskola az országban, a mely talmudiskolákat a vallás-és közoktatási ministerium a zsidóalapból évi subventióban részesíti, s a mely iskolákban a tanulók semmit mást mint csak talmudot s talmudot s ismét csak talmudot biflálnak. S ott vannak a zsidó elemi iskolák, a melyekben a talmud rendes tantárgyként taníttatik.

Másodszor: lehet, hogy sok „szabadelvű” neológ zsidó nem tanulta a talmudot; de hát hogyan van mégis az, hogy kevés kivétellel, annak tanait az életben majd minden zsidó oly lelkiismeretesen (sit venia verbo!) alkalmazza, hogy elkezdve a „handlé”-től fel egészen a milliomos bankáiig, a rongyszerű zsidótól kezdve fel egészen a „bárónkig vagy felkutyabőrözött földes- „óraságig,” a revolversornaliszttól fel egészen a zsidó „államférfiuig” és az Alliance Israelite politikusáig, s a buta orthodoxtól kezdve egészen a rafinírozott kikeresztelkedett zsidóig, valamennyien úgy néznek ki az életben, mintha mindegyikük egy-egy élő talmudpéldány lenne.

Ha valamely tüneténynél nehéz az okot az okozattól megkülönböztetni: úgy ez majdnem lehetetlen a zsidónál és a talmudnál. Valjon t. i. a talmud tette-e a zsidókat azokká és olyanokká, a mik és a milyenek tényleg, vagy pedig a talmud nem egyéb-e, mint a zsidó szellem hú rajza, paszta extractusa? Mi úgy hisszük, mindkét

feltevésben van valami igaz; csak hogy miután tudjuk a történelemből, hogy a zsidóság, már a talmud létrejötte előtt is, ismeretes rósz tulajdonságai miatt, szintoly gyűlölt volt minden nép előtt mint gyűlölt az mai nap: helyesebb az a feltevés, hogy a zsidók mai nap a talmud nélkül is csak ugyanazok és ugyanolyanok lennének mint a mik s a milyenek tényleg; következésképp, még ha nem tanulták sőt soha nem látták volna is a talmudot: a „vér” bennük levén, ép olyan „talmudzsidók” lennének mint tényleg a milyenek. A talmud tehát ha egyéb nem, mindenesetre hű tükre a zsidó bensejének, l e l k ü l e tének s é r z ü l e t é n e k, s ily értelemben reánk nem-zsidókra nézve rendkívül tanulságos s a tényleges viszonyok között elkerülhetlenül szükséges olvasmány.

A talmudot héber nyelvről legelőször Eisenmenger János Endre, heidelbergi egyetemi tanár fordította le 1701-ben. A munka czime magyarul: „A felfedezett zsidóság vagyis tudósítás arról, miként káromolják sat. a zsidók a keresztyénséget.” A megrémült zsidók minden áron elnyomni akarván Eisenmenger művét, (az akkoriban nagy értéket képviselt) 12,000 frtnyi összeget ajánlottak fel neki, ha munkáját megsemmisíti. A zsidóknak nem sikerülvén Eisenmengert megvesztegetni, megvesztegették I. Leopold császár tanácsosait, hogy súgják be a császárnak, miként Eisenmenger műve a katholi ka vallás ellen van irányozva s így megsemmisítendő. S csakugyen czélt is értek annyiban, hogy a császár a műnek minden hozzáférhető példányát elkoboztatta. Szegény Eisenmenger a folytonos zaklatás gyötrelmeit elviselni nem tudván, bujában meghalt; a zsidók pedig még halála után sem szüntek meg őt szidalmazni, a mely szidalmak közt a zsidók, önmagukhoz legméltóbb gyalázatot véltek elkövetni rajta azzal, hogy azt híresztelték róla, miszerint Eisenmenger eredetileg zsidó volt.

Eisenmenger halála után, a jeles tudósnak rokonai a sérelem orvoslásáért I. Frigyes porosz királyhoz fordultak, s ennek sikerült meggyőznie a császárt arról, hogy a zsidók őt gyalázatosan rászedték. A porosz király egyúttal felszólította a giesseni, heidelbergi és mainzi egyetemeket, vizsgálják meg, vajjon Eisenmenger művének valamely helye nem idéztetett-e a talmudból hamisan vagy tévesen; egyúttal a rabbinusokra is ráparancsolt, hogy Eisenmenger művét vizsgálják át, s a mi benne helytelenül lett lefordítva, jegyezzék meg. Mindnyájan: a három egyetem tudósai úgy mint a r a b b i n u s o k is egyhangúlag kijelentették, hogy Eisenmenger idézetei és fordításai megczáfólhatlanok, pontosak s tökéletesen megbízhatók. A rabbinusok persze eleinte szerettek volna csórálni-mórálni,

de a három egyetem tudósaival szemben nem tehettek, nem mertek semmit sem tenni.

Eisenmenger munkája erre I. Frigyes porosz királynak saját költségén újra kiadatott, s később a zsidók újabbi fészkelődései folytán, a berlini királyi kamarai törvényszék az 1787-ik évben, a mű felett a következő ítéletet hozta: „Az Eisenmenger által zsidó classicus írók műveiből merített kivonatok oly hűséggel lettek lefordítva, a mely minden próbát kiáll. Mivel maguk a zsidók büntettnek tartják, rabbinusaik kijelentéseit képtelenségeknek nyilvánítani, csak önmaguknak tulajdoníthatják, ha egészséges eszű olvasók méregből mézet, esztelenségből igazságot, türelmetlenségből türelmességed ellenségeskedés- és gyűlölségből barátságot és szeretetet kiolvasni a legjobb akarat mellett sem képesek.”

Napjainkban a talmudból kivonatot Dr. Rohling Ágost tanár készített, a mely kivonat „Der Talmudjude” cím alatt már számos kiadást ért, és több európai nyelvre s ezek között magyarra is lefordítva lőn.

Ezen műve miatt Dr. Rohling zsidó részről heves megtámadásoknak s fenyegetéseknek lett kitéve; de azon ezer tallért, a melyet jutalmul azok részére tűzött ki, a kik munkájában csak egyetlenegy hamis vagy helytelen idézetet tudnak is kimutatni, még eddig egy zsidó vagy tudós rabbinus sem kérte magának kiadatni, noha a zsidó ezer tallér rebachot tudvalevőleg nem szokott megvetni.

Dr. Rohlingnak előttünk fekvő műve már az 5-ik kiadású, s Münsterben 1876-ban jelent meg, a mely idő óta már szinte több újabb kiadást ért meg.

E mű magyar fordításban „A talmud-zsidó” cím alatt Heckenastnál jelent meg, s ennek utóda, a Franklin-társulat néhány évvel ezelőtt egy újabb kiadást rendezett, a mely „merényletért” a budapesti zsidósajtó a nevezett társulatot annak idején tajtékozó dühvel támadta meg.

Mi alább következő idézeteinket a talmudból Rohling említett művéből merítettük. A kiket a dolog közelebről érdekel, azoknak ajánljuk, rendeljék meg maguknak a most érintett magyar fordítást.

Fejtegetéseink körébe a talmud vallási része nem tartozván, ez okból is idézeteinkben szorítkozni fogunk csupán a társadalompolitikai s morális kifogásolt elvekre.

íme tehát a talmud szavai:

Az izraeliták kedvesebbek Isten előtt mint az angyalok. A ki valamely izraelitát arczul üt, az annyit tesz, mintha az isteni felséget ütötte volna arczul, mert a zsidó Isten lényegéből való. Azért

azon goj (vagyis: nem-zsidó, különösen pedig keresztény,) a ki egy zsidót megüt, a halálra érdemes.”

„Ha a zsidók nem lennének, nem lenne áldás a földön, se napvilág se eső; a miért is a föld népei nem állhatnának meg, ha a zsidók nem lennének.”

„Mert hát különbség van minden dolgokban; s valamint az emberek az állatok felett állanak: úgy állanak a zsidók a világ többi népei felett.”

„Marhamag az idegen magva, a ki nem zsidó.”

A talmud a nem-zsidókat több helyen „szamaraknak, disznóknak, kutyáknak” nevezi.

„A gojim (nem-zsidók, keresztények) házai állatok házai.”

„Ti izraeliták emberek vagytok, a többi népek pedig nem emberek; mert az ő lelkeik a tisztátalan szellemtől származnak, Izrael lelkei pedig Isten szent szellemétől.”

Ezen elvnel fogva a zsidó a nem-zsidót nem ismeri el felebarátjának, mert állat irányában nem ismerünk felebaráti szeretetet.

Azért mondja a talmud: „Nem fogsz irántuk (más népekhez tartozók iránt) jóakaratot tanúsítani. Meg van tiltva rajtuk megkönyörülni; – mert nem helyes, ellenségeink iránt könyörületességet tanúsítani.”

„Meg van tiltva az istenteleneknek (nem-zsidóknak) köszöneti; mindazonáltal gyöngymondás az, hogy az ember legyen mindig ravasz az isteni félelemben. Azért köszöntsünk az idegennek is a ki nem zsidó, de csak a béke kedvéért, hogy magunkat vele megkedveltessük és részéről kellemetlenségünk ne legyen. A képmutatás ily módon meg van engedve, hogy az ember (t. i. a zsidó) az istentelenek (t. i. a nem-zsidók) irányában udvarias legyen, őket tisztelje s azt mondja nekik, hogy őket szereti; ez meg van engedve, ha az embernek (t. i. a zsidónak) erre szüksége van és a nem-zsidótól fél. (Ellenkezőleg az bűn.) Mert meg van engedve, ezen a világon az istentelenek iránt a képmutatót játszani. Azért a zsidó az istentelenekkel (nem-zsidókkal) jót is tehet, betegeiket meglátogathatja, temetésükre elmehet, de csak a – békesség kedvéért, hogy őt ne bátsák.”

Mivel Izrael és az isteni felség a talmud szerint egyet s ugyanazt jelentenek, ugyanazért a zsidóké az egész világ. Azért mondja a talmud:

„Ha egy zsidó ökre egy idegen (t. i. nem-zsidó) ökrét agyonszúrja, úgy a zsidó szabad; ha azonban egy idegen ökre egy zsidó ökrét szúrja agyon, úgy tartozik az idegen a zsidónak egész kárát

megtéríteni. Mert az írás mondja: Isten állta, megméré a földet, és átadá a gojmot Izraelnek.”

„Isten a zsidóknak hatalmat adott minden népek vagyona és vére felett.”

„Az izraelitának meg van engedve a goj-on igazságtalanságot elkövetnie, mert meg vagyon írva: felebarátodon ne kövess el igazságtalanságot, az pedig nincs megírva, hogy a goj-on ne kövess el igazságtalanságot.”

„A goj megrablása – mondja ismételve a talmud, – meg van engedve.”

„A testvéreid közül (vagyis a zsidók közül) levő napszámost ne nyomd; a többiek e szabály alól kivéve vannak.”

Az a parancsolat, hogy „ne orozz,” a talmud szerint annyit tesz, hogy embert vagyis zsidót, nem szabad meglopni; s másutt ismét kijelenti, hogy „a nem-zsidót szabad meglopni. Természetes is ez azon elvnel fogva, hogy a zsidóké az egész világ; mert a lopás itt már nem lopás többé; mivel a zsidó csak azt veszi el a mi az övé. A nem-zsidók vagyona a talmud értelmében uratlan jószág mint a tenger homokja; az első foglaló annak igazi tulajdonosa.

Mondja továbbá a talmud:

„A gojt szabad megcsalnod és uzsorát vened tőle; ha azonban felebarátodnak (t. i. zsidónak) valamit eladsz, vagy tőle valamit vész, úgy testvéredet nem szabad megcsalnod.”

„Ha valamely zsidónak nem-zsidóval pere van, – mondja a talmud, – akkor megnyereted a pert testvéreddel és azt mondd az idegennek: így akarja ezt a mi törvényünk (itt egy oly országról van szó, melyben a zsidók uralkodnak;) ha a népek törvénye a zsidónak kedvező, akkor ismét megnyereted a pert testvéreddel és azt mondd az idegennek: így akarja ezt a ti saját törvényetek; ha pedig ezen esetek egyike sem forog fen (vagyis, ha az illető országban se a zsidók nem uralkodnak se az ország törvénye a zsidónak nem kedvező.) akkor az idegent ármányokkal zaklatni kell mindaddig, míg a nyereség a zsidóé nem marad. Csakhogy, (teszi hozzá a talmud,) „vigyázni kell, hogy a dolog napfényre ne jöjjön, nehogy a zsidóság, a zsidó vallás rész hírbe jöjjön.”

„A ki a goj-nak a talált jószágot visszaadja, annak Isten nem bocsát meg. Meg van tiltva, a goj-nak az elvesztett jószágot visszaadni; mert a ki azt visszaadja, vétkezik; mivel azzal csak az istentelenek hatalmát növeli.”

„Isten nekünk megparancsolta, hogy a goj-tól uzsorát vegyünk, s hogy neki segítséget ne nyújtsunk, hanem kárt tegyünk

neki még olyan dolgokban is, a melyekben ő nekünk hasznos; holott izraelitával ilyesmit tennünk nem szabad.”

„Meg van tiltva a gojimnak uzsora nélkül kölcsönözni; uzsorára azonban meg van engedve.”

A zsidó „annyi uzsorát vehet a goj-tól, a mennyit a zsidó élet-szükséglete megkíván. Élete kezében van (óh zsidó) – kiált fel a talmud, – mennyivel inkább tehát pénze.”

„A legbecsületesebbnek az istentelenek (nem-zsidók) között vedd el életét.”

„Meg van tiltva az istenteleneken (nem-zsidókon) megkönyörölnöd. Azért, ha látod őt elveszni vagy a folyóba belefűlni vagy a hállához közel lenni: nem szabad őt megmentened.”

„Ba az istentelen (nem-zsidó) egy gödörbe esik (vagyis bajba, szerencsétlenségbe esik,) nem szabad őt onnan kihúznod; ha egy lépcső van a gödörben, kihúzod belőle a lépcsőt és azt mondod: azért teszem ezt, hogy a marhám le ne menjen a gödörbe; ha a gödör nyilasán egy kő volt, visszateszed helyére a követ és azt mondod: azért teszem ezt, hogy a marhám elmeessen fölötte.

„Helyes dolog őket (a nem-zsidókat) kezeiddel megölnöd. A ki az istentelenek (nem-zsidók) vérént ontja, Istennek áldozatot hoz.”

„Az a parancs, hogy „ne ölj,” annyit tesz, hogy Izraelből való embert nem szabad megölnöd: a gojim pedig nem izraeliták.”

„A ki egy lelket Izraelből megöl, annak annyiba vétetik, mintha az egész világot megölte volna; a ki pedig egy izraelita lelket megtart, annak annyiba vétetik, mintha az egész világot megtartotta volna.”

A talmud szerint „a nem-zsidó nő, a ki nem Izrael leánya, – „marha,” a kivel (jobban mondva: a melylyel) a zsidónak minden ocsmányságot szabad elkövetnie.

Megbízható eskünek a talmud keretében nincs helye, mert mi értelme lenne az eskünek állat irányában, s miután a talmud a nem-zsidók életét és vagyonát a zsidók tulajdonának hirdeti, az „enyém s tied” fölött nem-zsidó zsidóval jogosan nem is perelhet. Azért a hamis eskü és az esküszegés nem-zsidó irányában, a talmud számtalan helyei értelmében meg van engedve; csakhogy, a talmud szerint, „vigyázni kell, hogy a dolog napfényre ne jöjjön, nehogy a zsidóság, a zsidó vallás rész hírbe jöjjön.” –

A fentebbiekben adtuk a talmud morális elveinek egy részét. S most kérdezzük a hazai sajtótól: váljon továbbra is nemcsak szövetségese és bűnpalástolója, de sőt dicsőítője s tömjénezője akar-e maradni ezen bandának, a melynek fentebbi „épületes” tanai

az ország védtelen népén naponként ezer meg ezer vérlázító esetben alkalmaztatnak?

A magyar kormányhoz és törvényhozáshoz pedig azt az interpellációt intézzük: váljon meddig fogják a fentebbi „alapszabályok” alapján az országban működő „közkereseti társaságot” Magyarország népén garázdálkodni engedni?

A „kagal”

Azon szövetkezetek közt, a melyek a zsidók között nyilvánosan vagy titokban szervezve vannak, s a melyeknek célja a zsidóság erejének összpontosítása, a kaszt egyes tagjai közt a solidaritás érzetének ápolása s fejlesztése, a szigorú társadalmi fegyelem kezelése, s a mely zsidó szövetkezetek mindegyikének éle ellenünk, nem-zsidók ellen van irányozva: tán a legelső helyet foglalja el a „kagal,” a melynek létezése Oroszországban több ízben bíróság is meg lett állapítva.

A kagal eredetileg a zsidó községtanács volt, a mely Oroszországban a zsidók adóját, melylyel a hitközségi szegényügy, betegápolás s. költségeihez járulni tartoztak, volt hivatva megállapítani s beszédni. Ezen intézményből lassankint egy titkos s a muszka birodalom valamennyi zsidó hitközségei felett uralkodó, sőt –ha már egyébként is nem, úgy – a szomszéd államokba sáskaseregként özönlő orosz-zsidó kivándorlók kíséretében is, ezen országokban is meghonosult rendszeres zsidó főhatóság fejlődött ki.

A kagal tetszés szerint vet ki adókat, hogy azokkal a zsidó érdekek előmozdítottassanak, uralkodik a község, az iskolák, sőt minden egyes zsidó család magán élete felett is. A kagal minden nem-zsidó vagyont a zsidó község tulajdonának tekinti, és jogosítottnak tartja magát, ezen vagyont a zsidók között felosztani. Ennek folytán szerződés és utalvány mellett árulja azon jogot, melynél fogva az egyes nem-zsidók s azok vagyona kizsákmányolhatatnak.

A ki a kagaltól magának ilyen monopóliumot megszerzett, az az illető tárgy egyedüli tulajdonosa; ettől fogva semmi más zsidónak nem szabad semminemű oly üzletbe ereszkednie, a mely a kérdéses tárgyat érinti.

A kagal saját tekintélyét részint a rendelkezésére álló roppant pénzeszközökkel, a melyekkel a corumpált burokratiaiával bíró Muszkaországban a hihetlent is keresztül tudja vinni, részint azon súlyos büntetések által tartja fen, a melyeket a bethdin vagyis a talmudista törvényszék által a vétkekre rovat, s a melyek először pénz-bírságból, utóbb a községből való kiátkozásból (excommunicato) állanak. Egy zsidónak sem szabad az ilyen kiátkozottal semmiképen érintkezni vagy üzletet kötni, az ily kiátkozottnak nem szabad üzletet folytatnia, s neje a mikvé-be vagyis tisztító-fürdőbe nem mehet többé. Szóval az ily kiátkozás egyenlő a polgári halállal.

Hogy az ilyen zsidó excommunicáció nemcsak zsidókra, hanem keresztényekre is kimondatni szokott: annak egy kétségtelen bizonyítékát nyertük, a lapokban s köztük magában a „Pester Lloyd”-ban is, Ő Felségének Bukovina fővárosában, Czernowitzban történt minapi fogadtatásáról közlött tudósítások alkalmából.

A f. é. September 18-ki fővárosi napilapok ugyanis – nagyon természetesen minden commentár s minden kritika nélkül, – a következő hírt hozták:

„A császár-király és a csodarabbi. A sadagorai rabbi, a ki szinte Czernowitzba jött, hogy a császárt láthassa és „megáldhassa”, előbb az engesztelődésnek egy művét hajtotta végre. Ugyanis a csodarabbi Friedmann Jakab, a ki Lengyel- és Oroszország zsidói által nagy tiszteletben tartatik, néhány hó előtt egy, Sadagora közelében lakó keresztény földbirtokost, Mustatza bárót, átok alá helyezte azért, mert a báró a zsidó templom mellé egy keresztény templomot akart építtetni. Ez a kiátkozás épen nem volt holmi üres hang, üres szó. Amint az átok a bárót sújtotta, minden zsidó visszavonult tőle; egyikük sem akarta gyárai és szeszfőzdéi termékeit megvenni tőle, sőt a bárót már maguk a keresztények is kerülni kezdték. Az átok körülbelül így hangzott: „Senkinek sem szabad vele közlekedni, senkinek sem szabad vele beszélni, senkinek sem szabad vele üzletet csinálni; mert a ki ezt teszi, az legyen átkozott, és senkinek sem szabad olyannal beszélni, a ki a kiátkozottal beszél.” Mustatza báró nem volt képes sokáig daczolni a híveinek fanatismusa által támogatott rabbinus tekintélyével és tágított, megkövetve a rabbinust. Ennek folytán aztán a sadagorai csodarabbi az átok alól a bárót feloldotta. Ezután a csodarabbi nagy kísérettel és a zsidók tüntető ovatiói között tartotta bevonulását Czernowitzba . . . Ennek a csodarabbinak egyedül az orosz zsidóktól 300,000 forint évi jövedelme van, az angol bankban pedig 2 millió forintja van letéve s ezenföl sok ékszere.”

Íme t. olvasók, itt volt alkalmunk közvetlen közelből láthatni egy kagalista potentátot, a kinek hatalom adatott még a keresztényeket is a zsidó átok alá sikerrel helyezhetni.

A kagal képezte és képezi magvát az oroszországi nihilizmus szerkezetének, a melyben a zsidók úgyannyira dominálnak, hogy majdnem valamennyi eddig ismeretessé lett nihilista merénylő mint: Goldenberg, Meyer Hartmann (alias Kohn), Dr. Weimar, Mladetzki (igazi néven Mladecke), Laib Deutsch, sat. csupa zsidó volt.

Noha a kagal létezése eddig csak Muszkaországban lett hivatalosan constatálva, a mely ország tudvalevőleg jelenleg – Norvégián kívül – az egyetlen állam Európában, a hol az „izraelita polgártársak”-nak mindeddig nem sikerült semmiféle mauschlerozással, semmiféle pénzügyi nyomással, semmiféle fenyegetésekkel, semmiféle „attentat”-okkal az emancipációt kierőszakolniuk; mert a többi, zsidókkal megáldott államokban nemcsak hogy a kagal gaz üzelméről nem volt szabad a hatóságoknak a fátyolt lebbentem, –hiszen ez sokkal nagyobb crimen lett volna a felség- vagy hazaárulásnál, – de sőt a legújabb időkig ezen „civilizált” államokban még ezt a szót „zsidó” sem volt szabad nyilvánosan kiejteni: – mindamellett a kagal nemcsak Muszkaország, hanem a többi, zsidókkal megáldott európai államokban is, nevezetesen h a z á n k b a n is, létezik, csakhogy más-más elnevezés alatt.

A kagal nálunk a többi között a következő formákban is működik. Minden városban egy-egy tekintélyesebb zsidó orvos vagy zsidó ügyvéd vagy más befolyásos zsidó őrökdi a „nyáj” érdekei fölött. Akármely zsidónak valami baja van kereszténnyel, a ki ellenében például igazságtalan követelést akar érvényesíteni, vagy holmi csöndes váltóhamisítás, csalás, hamis bukás vagy egyéb, vérében levő impostura miatt szűkül a kapczája: a „bajban” levő zsidó azonnal azemlített főzsidóhoz fut, a ki egy-egy vidéki városi kis Crémieux szerepét játszja. A főzsidó aztán mozgásba hozza a kagal apparátusát a gojim által „üldözött” testvér érdekében. A nervus rerum gerendarum természetesen a pénzmag lévén: az ily közös czélokra a zsidó községbeliek a főzsidónak bőséges pénzeszközöket bocsátanak rendelkezésére, szóval, rendesen adóznak. Megkezdődik az „információ”. A főzsidó, – a ki persze a városban tekintélyes „izraelita polgártárs,” nagy hazafi, a ki követválasztások alkalmával a pártfőnökökhöz szokott dörgölődzni, főispáni s egyéb hivatalos ebédeknél az „izraelita polgártársak” képét viseli, s a ki nem ritkán ékes hangzású szittyá névre is változtatja ó-testamenti hangzású nevét, s kit ezért az újságok mint „kitűnő hazafit”

magasztalnak, valahányszor nevét tolluk hegyére veszik: főzsidói hivatalos szereplését azzal kezdi meg, hogy „vendégszerető” házá-
nál nagy traktákat csap, a melyekre kiváló előszeretettel a közigaz-
gatási de főleg a bírói hivatalnoki kar tagjait szokta meginvitálni.
(Márti, azokat, a kik az „invitációt” nem szokták eleve visszautá-
sítani.) Ily módon a főzsidó körülbelül már tájékozhatja magát az
íránt, hogy hol „rothad valami Dániában.” szóval, hogy hol lehet
a „pengő argumentumokkal” előállani. A „Bruderschaft” természe-
tesen az „előkelő izraelita polgártárs”-sal és „vendégszerető” szíves
házigazdával ünnepélyesen megivatik, s így a puszipajtáság még kö-
zelebb hozza a rokonlelkeket egymáshoz.

A szegény magyar ember – de nem is kell „szegény”-nek
lennie; lehet jómódú, intelligens, állásbeli ember, – a kinek a főzsidó
pártfogoltjával: a csaló, hamisan bukott, okirathamisító sat. Lewy-
vel vagy Pinkászszal meggyűlt a baja, s a ki ügyének igazságában
bízva, ügyvédén kívül a jó Istenre bízva ügye kedvező elintézését,
azt veszi lassankint észre, hogy nem ritka esetben nemcsak saját
ügyvéde kezdi lanyhábban venni a dolgot s vele félvállról beszélni,
hanem a zsidóval való pere is nemcsak hogy nem mozdul előre, de el-
lenkezőleg mindinkább bonyolódik, nem a zsidóra – hanem ő reá a
kárvallott panaszosra nézve. A „bíró bölcs belátása” elvének mind
furcsább illusztrációi tűnnek fel; megáll az esze, mikor a kapott
végzéseken és Ítéleteken olvassa, miként kell tulajdonképen a tör-
vény ez vagy ama paragraphusát érteni, holott az ő józan esze az-
egészen másképp hitte eddig értendőnek. Zsidó hamis tanúk oly ténye-
ket bizonyítanak ő ellene vagy a zsidó mellett, a mely tények meg-
története emlékező tehetségének minden megfeszítése mellett sem
képes visszaemlékezni. Mintha lidércz nyomása nehezednék a szegény
panaszos magyar emberre; a világ mindinkább megfoghatlan rejtély-
nek tűnik fel előtte, s ha magát megtapogatva nem lenne meggyőződve
arról hogy ébren van, azt lenne hajlandó hinni, hogy álmodik. Az
egész „tünemény”-nek pedig a vége az, hogy a magyar ember nem
ritkán legigazságosabb ügyét is elveszti, miután vagyonának jó részét
a perköltségek felemésztették; sőt még szerencsés embernek mond-
hatja magát, ha a botnak végét ellene nem fordítják s még ő ellene
nem lépnek fel hamis vádaskodás, rágalmozás s egyéb czimeken s be
nem csukják.

De hát fellebbezzon a panaszos! – mondhatja valaki. Hiszen
többnyire úgyis fellebbez ő, – már t. i. oly ügyekben, a hol a fel-
lebbezés nincs kizárva vagy korlátolva; – csakogy Budapesten meg
ott van a „z s i d ó c o m i t é” a mely nem ritka esetben sikerrel látja
el a zsidó ügyét. A kinek a vidékén a zsidók per alakjában nem tudták

kitekerni a nyakát azon okból, mert a vidéki apró Crémieux-k befolyása, daczára minden erőfeszítéseiknek, nem tűnt ki döntőnek, nem ritka esetben kitekeri azok nyakát az országos zsidó comité Budapesten. Ennek a zsidó comiténak a fejei országosan ismert nagy politikusok.

Az az ember, a kinek a kagal a hurkot egyszer a nyakába vette, menthetlenül el van veszve, bármily igazságos legyen is ügye. Nincs senki a kihez segélyért sikerrel fordulhat, mint elátkozottól lassankint mindenki visszahúzódik. Mert mi keresztények e tekintetben is épen az ellenkezői vagyunk a zsidóknak. A zsidók, ha valamely felenyájuk bajban van, mindnyájan iparkodnak őt a bajból kisegíteni: pénzzel, tanácssal, befolyásukkal mindent elkövetnek, hogy még a rablógyilkos zsidót is kimentsék, ha lehet, az igazságszolgáltatás karjai közül. Mi keresztények ellenben kárörömmel nézzük, ha felebarátunkat, még önhibáján kívül is, valami baj éri; sőt még magunk is elősegítjük bukását, sőt, sőt, gyakran a zsidóval összejátszva, még osztozunk is a keresztény felebarátunkon csinált rebachon, feledve azt, hogy tán már holnap a sor reánk kerülhet, mert „hodie mihi, eras tibi.”

Azon közhivatalnokok pedig, a kik – különben sok esetben nem csuda, nyomorult fizetésük vagy eladósodottságuk mellett, – elég könnyelműek vagy bűnösök, a zsidó által elébük vetett lépre, ostoba gimpli módjára egyszer rámenni: többé nem a magukéi; a zsidó ördög rablelkei ők attól a perctől fogva. Az első „ajándék” elfogadása után a zsidó többé nem kérni megy az ilyenhez, hanem parancsolni; azon perctől fogva hivatalos állása s így kenyere, becsülete s így élete, családjának existenciája a zsidó kegyelmétől függ. Itt tűnik fel aztán egész meztelenségében a zsidó valódi jelleme, vadállati, vérszomjas természete. A zsidó által corumpált közhivatalnok azontúl kénytelen visszaélést visszaélésre, büntettet büntettre halmozni. A kagalnál meg van az ilyen megvesztegetettek névsora, s jól tudja a kagal, hogy ilyen egyénekhez minden esetben biztosan fordulhat. A budapesti „zsidó comité” egyik válfaja a „zsidó bureau,” a mely kiválólag közmunkavállalatok ügyeivel foglalkozik. Itt már nem rongyos száz meg ezer forintok szoktak kérdésben lenni, hanem takaros százezerek és milliócskák. Nem fejtegetjük ezúttal bővebben ezen zsidó bureau piszkos üzelmeit, csak egyszerűen felhívjuk reá a jelenlegi közmunka- s közlekedésügyi minister úr figyelmét. Ezen zsidó bureau engesztelhetlen gyűlölete s machinációi miatt kellett megválnia a közmunka- s közlekedésügyi ministeri tárczától Péchy Tamásnak, a kinek legnagyobb hibája az volt, hogy a zsidó bureau üzelmeiről, sőt tán létezéséről sem levén még sejtelve sem, nem ugrasztotta szét ezt a bűnbandát, s így a banda ugrasztotta őt ki ministeri székéből azon

hiedelemben, hogy ő utána majd egyet az „Unsere Lait” -ból tétet meg közmunka- s közlekedésügyi miniszternek, a mikor aztán lett volna öröm Izraelben. Szerencsére, úgy látszik, a jelenlegi viszonyok között, hiábavaló minden ilyenféle zsidó mesterkedés; és a mikor Pécliy után, a zsidó bureau nem kis boszúságára, Ordódy Pál lett közmunka- s közlekedésügyi miniszter, a zsidó bureau nagytorkú lapjaiban savanyu képpel urbi et orbi ki is jelentette, hogy a közlekedésügy” (értsd: a zsidó bureau érdeke) a miniszterváltással tulajdonképpen nem nyert. Azóta, úgy látszik, az „izraelita polgártársak” le is tettek azon reményről, hogy Magyarországon egyhármaz zsidó miniszter is lehessen.

Egyébkint pedig a „kagal” lankadatlanul s akadály nélkül működik tovább a keresztény lakosság vagyónának elescamotírozásában, a mindinkább kifosztogatott nép demoralizálásában és földönfutóvá tételében. Nem terem annyi fa széles Magyarországon, a melyből annyi akasztófát lehetne összeütni, hogy a zsidó patkánykirálynak: a kagalnak révén véghezvitt gazságok s büntettek elkövetőit rájuk felkötni lehetne. De hisz nem is az ő osztályrészük a megérdemelt akasztófa, hanem azon nyomorultaké, a kik minden vagyonukból kifosztatva s családjuknak a koldusbotot látva kezükbe nyomva: kétségbeesésükben fejszét fognak vagy fegyvert ragadnak, és zsidó zsarolóikat s kínzóikat magukkal rántják le a pokolba, a melybe lelketlenül beletaszították őket. Ezen szerencsétlenekre van § a büntető codexben, – a kagalista zsidókra nincsen. Ezek vagyonos emberek, földesurakká, bankárokká, lovagokká, nemesemberekké, bárókká, és, és, néha még nagynevű politikusokká is lesznek.

Reformálható-e a zsidóság?

A múlt nyár folyamában könyvárusunktól küldött több német zsidóellenes könyv között egy magyar füzetecskét is kaptunk ezen czimmal: „A magyar dalcsarnok kérdéséhez” borsodi Szilágyi Dezsőtől. (Kiadó Veresegyházi Cs. J. Budapest, 1880.)

Ugyan mit keres ez a kis füzet az antisemitikus könyvek között? – gondolánk magunkban. Azonban, a fővárosban grassáló német-zsidó „Sänger”-ek ellen intézett és egy magyar dalcsarnoknak Budapesten való felállítását indítványozó füzetet lapozgatva, mindjárt bevezetésül nagy meglepetésünkre – mert ily magyar

nyomtatvány vajmi ritkán került eddig szemeink elé, – a következőket olvassuk:

„Ha zsidóvá kellene lennem, kitépve hajamat, megcsonkítva orromat és füleimet, akasztófa-bélyeget sütnék homlokomra, s úgy mutogatnám magamat félmeztelenül, hogy méltó példányképül szolgálhassak a ióbi utálatra s megvetésre, mely nyugat civilizált birodalmaiban a zsidóságot oly méltán s érdem szerint sújtja s gyászos üldözés tárgyává teszi.”

Továbbá: „Mindaz, mit egyenkint s együttvéve ma corruptiónak neveznek, tisztán a zsidóságban bírja okozati alapját, miután mindazon szerencsétlen sorsú üzletek, vállalatok s manipulációk, melyekre a rossz példát mutató zsidóság, mindenkor csak az anyagi haszon reményében adja magát rá, rendkívüli befolyással bírnak a társadalom és közkerkölség sülyedésére. A hamis kereset, üzérkedés, üzleti csalás s álszínkedés egyedül csak a zsidóság által gyakoroltatik.”

Ezen és a zsidókérdés helyes felfogásáról tanúskodó hasonló fejtegetések után, – a melyeknél tanúsított s magyar írónál eddig vajmi ritkán tapasztalható volt férfias nyíltságaért mi a szerzőnek teljes elismerésünket fejezzük ki, – a szerző hirtelen ellenünk és a németországi antisemita liga ellen fordul azon okból, mert ő, tőlünk eltérőleg, a zsidóban egyedül vallását kifogásolja, a mely neki „achillesi sarka”, s ugyanazért szerinte egyedül a zsidó hit „reformálásában és modernizálásában” keressük a zsidókérdés megoldásának eszközeit

Hát t. b. Szilágyi Dezső úr önnel abban is egyetértünk, hogy a zsidónak a talmudon alapuló vallása egyik főoka annak, miért nem olyan a zsidó mint akármely más népelem. De hát először, mai nap-ság pusztán valláskérdéseken nyargalódnai egyszer mindenkorra nem »divatos» s egyhamar nem is lesz azzá. Már pedig, ha czélt akarunk érni, a zsidókérdés megoldásának oly formuláját kell kitalálnunk, a mely formula egy részről a közönség „szája ize szerinti”, másrészt pedig a siker biztosítékát is hordja magában.

Másodszor: azt a kérdést intézzük a t. szerző úrhoz: miként érti ő „a zsidó hit oly irányú reformációját s modernizálását, mely azt a keresztény hithez hozná közelebb”? – Mi úgy tudjuk a történelemből, hogy minden vallási reformátor eddig az illető reformálandó felekezet körében s tagjai közül támadt, nem pedig ezen körön kívül. Mózes, Jézus Krisztus, Mohammed, Photius, Luther, Calvin, Wesley s a nagy számú, utóbb keletkezett apró keresztény felekezetek alapítói mind magukban saját egyházuk kebelében kezdték meg a reformatio munkáját. Kívülről, idegenek által reformáltatni

valamely egyházat csak az államhatalom vállalkozhatik, de ekkor is csakis ugyanazon egyház befolyása alatt álló államhatalom, mint történt például Angliában VIII. Henrik alatt. Más vallású uralkodók még sohasem voltak képesek egy egyházat reformálni; ezen, b. Szilágyi Dezső úr által jelzett „reformatio” a történelemben vallás üldözés név alatt ismeretes. A pogány romai császárok is „reformálni” akarták az akkori kereszténységet, a középkorban az albigeusokat is „reformálni” akarták, és Spanyolországban az inquisitívó volt b. Szilágyi Dezső úr fogalmai szerint a „reformatio.”

Hogy a zsidó hit reformálathassék: arra szükséges, hogy magának a zsidóságnak kebeléből támadjanak reformátorok. Reformátorok helyett azonban a zsidóság kebelében csak R e b H i 11 e 1 s hasonló szörű csodarabbikat látunk támadni, a kik a zsidóságot a helyett hogy a talmud mocsárjából kivezetnék, abba még mélyebben sülyesztenek.

Hagyjuk tehát t. b. Szilágyi Dezső úr a zsidók vallását. Legyen nekik az ő hitük szerint. Csakhogy elfogadva mint adott tény a zsidó vallás társadalomellenes és a keresztény vallás elveivel homlokegyenest ellenkező tanait: hirdessük azt, hogy mi keresztények és a zsidók, egymás mellett, így meg nem élhetünk, vagy mi pusztulunk vagy ők pusztuljanak. Mi e földet elhagyni nem akarjuk; távozzanak tehát ők Isten hírével közülünk olyan népek közé, a melyek békén engedik magukon a talmud tanait alkalmaztatni, vagy pedig, a nemzetiségi elv érvényrejutásának mai korszakában, alakítsanak maguknak külön államot akár Palaestinában akár máshol széles e világon, a hol aztán éljenek és uralkodjanak maguk között és a hol, a talmudot önmagukra alkalmazva, miattunk tetszés szerint felfalhatják egymást

B. Szilágyi Dezső úr, a zsidó hit „reformálásán” kívül még az által hiszi a zsidókérdést megoldhatni, ha a zsidóság elfogadja az „állam nyelvét,” vagyis Magyarországon gyakorlatilag véve a dolgot: szakítson a zsidóság véglegesen a német nyelvvel és beszéljen minden zsidó magyarul.

Senki sem óhajtja nálunknál jobban azt, hogy a magyar állam hivatalos nyelve, a magyar nyelv törvényes s őt mint az államalkotó magyar elem nyelvét a dolog természete szerint is megillető jogaiba helyeztessék; hogy a haza minden polgára, saját anyanyelvén kívül értse az állam nyelvét legalább annyira, hogy az állam hivatalos nyelvén vele mint az állam polgárával a kölcsönös megértés lehetővé legyen. Ez még a nemzetiségi törvény elveibe sem ütközik; mert hiszen egy és ugyanazon ember nem két hanem akár tíz nyelvet is beszélhet¹ vagy legalább érthet a nélkül, hogy e miatt saját anyanyelvét elfelednie vagy féltett nemzetiségét megtagadnia kellene.

De, a midőn mi az állam nyelve jogainak érvényesítését sürgetjük: egy perczig sem jut eszünkbe azt gondolni, hogy, ha sikerülne is a zsidóságot a német nyelvtől elválasztani, – a mi még nagy kérdés – s őt magyarul „beszélővé” tenni: ez által hazánkban a zsidókérdés is megoldva lenne.

Szükségesnek tartjuk bővebben kiterjeszkedni ezen fontos tárgyra főleg azon okból, mert e tekintetben b. Szilágyi Dezső úr szintazon nézettévkörben mozog, mint egész journalistikánk s intelligens közönségünknek túlnyomó része. A zsidók magyarosítása (nem: magyar rá tétel, a mi már elég jellemző magában véve is,) egy divatos „Schlagwort-”tá vált nálunk úgyannyira, hogy, ha valamely élelmes zsidógyerek valamely lapban mellét verve esküdjözik hogy ő „magyar,” a „derék izraelita polgártárs” cikkét siet a szerkesztőség hízelgő glossákkal kísélni, s őt mint a többi, németül papoló zsidónak utánzandó példányképül szolgálendő „magyar hazafit” bemutatni. Lapjaink elragadtatása pedig épen nem ismer határt akkor, lia valamely, Proteust utánzó zsidó, a ki sok esetben eddigi ékes német vagy zsidó neve alatt az imposturákat továbbra biztosságban nem űzhetvén, hogy az emberek ne ismerjenek rá, megmagyarosítja a nevét, s lesz például Hersch Ábrahámból Báthory Taksony, Jeiteles Pinkászból Böszörményi Tuhutum, Mandelblüh Jónásból Hunyady Zoltán, sat. sat. Hogy ujjonganak ezek a jámbor újságok az ilyen zsidó metamorphosisok felett. A régi, roszhirűvé vált német vagy ó-testamentomi névből kivedlett uzorás, csaló, hamisan bukott sat. frátert lapjaink örömeiben azonnal megteszik „magyar hazafi”-nak, a mire az élelmes zsidó „Proteus” persze jókat nevet a markába, s új, jó hangzású magyar neve alatt még inkább jogosítva érzi magát a valódi magyarok bőrét nyúzni; mert hiszen ő ellene mint „magyar hazafi” ellen újságainknak többé nincs a legkisebb kifogása sem, s egyik „magyar ember” miért ne nyúzhatná le a „másik magyar ember” bőrét? – Hanem azért az újdonsült „magyar hazafiak”: Báthory Taksony, Böszörményi Tuhutum, Hunyady Zoltán sat. otthon a Régilében-nel meg a Szálilében-nel meg a kis Dollival, Kóbival sat. sat. azontúl is csak németül karattyulnak, azontúl is csak a „Halbkreuzer-Sornál”-ok buzgó előfizetői, a b. Szilágyi Dezső úr által annyira perhorrescált német-zsidó „Sängerei”-ok Maecenásai s a mi a legfőbb: azontúl is csak a talmud hívei maradnak.

Mert hát hiábavaló erőlködés a zsidót „anyanyelvétől,” a német nyelvtől elvágni akarni. A németek maguk panaszkodnak, hogy nem tudják maguk se megmagyarázni maguknak, mi az oka annak a veszett fátumnak, a mely a német nyelvet érte azzal, hogy majdnem az egész világ zsidósága az ő nyelvüket „rontja.”

Énnek a sajátságos tüneménynek physiologiai oka, nézetünk szerint, valószínűleg abban rejlik, hogy a germán törzs – különösen annak német ága, – erős kosmopolitikus hajlamokkal bír. A zsidóság pedig a kosmopolitismus fő képviselője. Ezen esetleges közös vonás vonzza őt a német nyelvhez, a mely világnyelv neki kereskedelmi foglalkozásában, – nomád természetét nem is említve, – az egész világot megnyitja.

A német nyelv használatáról tehát a zsidóságnak lemondani s elfogadni az illető többi népek nyelvét, a melyek között lakik, annyit tenne, mint kosmopolitismusáról lemondani s a világkereskedelmet kezéből kiesni engedni. Ezt pedig a zsidóság önként sohasem fogja tenni. Hisz csak a múltkoriban történt, hogy a $\frac{4}{5}$ részben zsidó lakossággal bíró Brody város hevesen összetűzött a galicziai tartománygyűléssel azért, mert ez az iskolákat a nevezett városban is lengyelesíteni akarta. A brodyi zsidók váltig vitatták, hogy ők „német” nemzetiségűek, s az osztrák birodalmi törvényszék által ítéletileg ki is mondatták, hogy az ő mint „németek” iskolái azontúl is németek maradhatnak.

És ilyenek akkor történnek, a mikor épen Németországban folyik az élethalálharcz a németiség és a zsidóság között.

És ez a sajátságos látszó tünemény nemcsak b. Szilágyi Dezső urat keltette már csudálkozásra, akié kérdésről a következőket írja: „És épen ezért semmin sem csudálkozom annyira mint azon, hogy a zsidóság még a nagy német birodalomban is a legdühösebb üldözés tárgya lön. Ez valóban megfoghatlan! Hiszen a zsidóság valóságos apostola s úttörőjeként volna tekinthető a germanizációnak! A merre Magyarországon elszármazik, mindenüvé a német nyelvet viszi magával, hogyan s mikép lehet tehát az, hogy ezek daczára a zsidóság még a németeknél is oly óriási ellenszenvet kelthetett fel maga ellenében?”

Hát majd ezt a „megfoghatlannak” látszó tüneményt megmagyarázzuk mi. Ennek az egyszerű oka az, hogy a zsidó, még ha annyira elsajátítja is valamely nemzet nyelvét, hogy más nyelvet teljességgel nem is ért, sőt annak a nyelvnek még „apostola s úttörője” is, csak olyan zsidó marad bensőleg, mintha csupán s egyedül csak a héber nyelvet értené. A zsidó assimilációjára más népfajokkal már nem elégséges, – mint elégséges az más népelemeknél, – hogy azon népek nyelvét magáévá tegye: oda szükséges a z s i d ó tradícióknak a család körében való teljes elmosódása, a mi a kereszténységbe való beolvadással, csak generációk múlva történhetik meg. Hajlandó-e a zsidóság tömegesen a kereszténységet – legyen ez a kereszténységnek bármelyik formája, – felvenni és z s i d ó tradícióiról lemondani? Mi nem hisszük.

Az illető nemzet nyelvének a zsidók által való elfogadása – egyebekben megtartva sajátserűségeiket, – vészesebb az illető nemzetre nézve, mintha idegen, érthetetlen nyelvet beszélnek. Mert a közös nyelv használata a zsidó és nem-zsidó közt egy újabbi külső válaszfalat rombolván le, csak közelebb viszi ezen, minden egyebekben egy tátongó úr által elválasztott és össze nem olvadható elemeket egymáshoz, nem az illető nemzet előnyére, hanem egyenes romlására. A közös nyelv egy új fegyver lesz a nép ellenségének kezében, a melyet e nép ellen fordít. A ki nyelvünket nem érti, nem képes oly könnyen bennünket rászédni mint az, a ki nyelvünk útján még gondolataink menetét is ellesi. Hiszen ott vannak például ami „magyar zsidó” journalistáink. Mit csinálnak ők? Írnak cikketeket a magyar nép számára zsidó érdekekben. Tehetetlen dühtől tajtékozva esnek reánk majdnem valamennyien, ha valamely lapban vagy pláne az országgyűlésen a zsidó üzelmek ellen felszólalni merészkedünk, és piszkolnak, káromolnak bennünket saját népünk előtt, ugyanazon nép előtt, a mely nép érdekeinek a zsidó zsarolások ellenében védelmére kelünk. Ha valamely kaftános, fürtös lengyel zsidó, a ki érthetetlen tolvajnyelvet (jargon) hadar előttünk, a kinek zsebkezdője félig két ujjá, félig kaftánjának fénylő ujjá, s a kinek kóczos haja és szakálla vadonjában nem siker nélkül lehetne hajtvadászatot-rendezni, ha hozzánk közelíteni mer, legalább is három lépésnyire hátrább állunk tőle, és ő kelme hiába erőlteti meg szónoki tehetségét, bennünket ugyan be nem fon. Hanem az az elegáns zsidó dandy, a ki közibénk furakodva kilesi gyengéinket, a ki „per tu” velünk s élvezi a puszipajtáság minden jogait s annyiszor a mennyiszor vissza is él velük, magyar lapokba „szellemdús” tárczacikkeket s „mély államférfiúi belátásról tanúskodó” vezércikkeket irogat, sőt tán még a „Zabszem Jankót” is szerkeszti, a hol itél elevenek és holtak felett, és korbácsát mindenkinek feje felett suhogtatja, a ki elég vakmerő a zsidó szemtelenség ellen csak egy kukkot is szólni, s a ki a dühbe-jövetelt affektálja, ha valaki „magyarságát” kétségbe merészli vonni: az ilyen species aztán az igazi veszedelmes zsidó. Ezek maholnap monopolizálni fogják a magyar nemzetiséget, s ha szólni merünk ellenük, kitagadnak bennünket saját nemzetiségünkéből is. A minthogy már kezdtek javában így járni saját zsidóikkal a jó németek. S itt a főoka annak, miért bősziült fel annyira a német nemzet saját nemzeti nyelvének „apostola s úttörője,” saját zsidósága ellen.

Míg Németország egysége létre nem jött, a zsidó elem nem szúrt oly szemet Németországban. A közös nemzeti érzület úgyszólván csak a német hazafi-írók költeményeiben nyervén kifejezést, a

zsidóságra nézve oly veszélyes nemzetiségi elv, a particularismus mellett nem tudott érvényre jutni. A német tudományosság abstract, minden nemzeti jelleget nélkülöző iránya mellett, nem igen foglalkozott a korkérdések gyakorlati fejtegetésével; a nemzeti közszellem pedig, a közös haza ügyeinek ziláltsága mellett, a birodalmi egység s a particularismus elvei között ingadozván: a közfigyelem ezen elveknek meglehetősen theoretikusan vitt harczán kívül, más politikai kérdésekre nem igen terjedt ki. Hozzátehetjük még, hogy a zsidóság üzelmelű kis államokban, a melyekben mintegy patriarchális kormányzat uralkodik, sokkal inkább ellenőrizhetők mint nagy birodalmakban.

Az észak-német szövetségnek 1866-ban s még inkább a német császári birodalomnak 1871-ben történt létrejöttével azonban ezen viszonyok gyökeres átalakuláson mentek keresztül. Ugyanazok a német zsidók, a kiknek hideg közönyössége, hazafiatlansága a német nemzeti ügy iránt abban is nyilvánult, hogy a közvetlenül a német-francia háború kitörése előtt, a hadviselés költségeinek előteremtése czéliából aláírásra bocsátott kölcsön a németországi börzéken jobban mint nem megbukott: a birodalmi egység ténynyé váltá után egyszerre nagy, a legnagyobb „német hazafiak” lettek. A német particularismus sok apró akadályt gördítvén útjukba: a „reichsfreundlich” párt főkolomposaivá, s mivel a siker az ő istenük, Bismarck herczeg nagy imádóivá, farkcsóválóivá lettek. A német birodalmi gyűlésen a zsidók aránytalanul nagy számban lévén képviselve, a nemzeti szabadelvű párt zsidó előcsahosai: Lasker, Bamberger, Oppenheim, Löwe-Kalbe, Sonnemann, Friedenthal (egyúttal porosz minister is,) Wolf'son sat. sat. szájaskodása és a nagy számú zsidótányérnyalók csatlóssága mellett, megkezdődött nagyban a „reform” zsidó érdeken, a mely „reformokról” Glagau Otto a „Der Börsen- und Gründungsschwindel in Berlin” című, örök történelmi becsű művében a következőleg nyilatkozik:

„A nagy „szabadelvű” párt, a mely újongva és hódolva tolongott most azon államférfiú körül, a ki ellen azelőtt oly elkeseredetten harczolt, azontúl kevésbé a politikai, mint inkább a gazdasági vagy tulajdonképen a manchesterianus „szabadságért” fáradozott; a mely szabadság a kézműt, az ipart, a kereskedelmet és a speculációt minden törvényes korlát alól felszabadítva, az állami felügyelet helyett a „szabad versenyt” állítja fel, és a tőkének minden önkényességet megenged. Egy „szabadság” helyett kaptunk most egy €ész „sereg szabadságot,” a színházszabadságot, a költőzködési szabadságot, az uzsoraszabadságot s mindenekfölött, a részvénytársas-

badságot és börzeszabadságot. Mint a záporosó zúdult reánk a sok „szabadság.”

A korcsma-szabadság a lebujokat és a pálinkásboltokat hihetetlen számra szaporította. A színház-szabadság a külvárosi színházak s az úgynevezett „Tingel-Tangel”-ok véghetetlen mennyiségével árasztott el bennünket, a melyekben a bárgyúság uralkodik és a trágárság virít. A költözködési szabadság a vidéket elnéptelenítette, a mezeigazdászattól a munkaerőt elvonta, és elárasztotta beözönlő idegenekkel a nagyvárosokat, a melyekben azóta a bárdolatlanság és biztonság-hiány, a fajtalanság és büntettek, a nyomor és szükség, a ragályok és a halandóság hatalmas lendületet vettek. Az iparszabadság megromtotta a kézműipart és összezúzta az iparos osztályt, a kontárkodást és pfusolást előmozdítva, az éretlen legényt vagy inast önállóvá téve, ellenben a mestert bér-vagy gyári munkássá súlyesztve le. Az uzoraszabadság privilégiumokkal ruházta fel a „nyaklemezőket”, zálogkölcsonzókat és a visszavásárló tüzéreket, azokat a vampyrokot és pióczákat, a kik a könnyelműség és a szükség rovására híznak, s áldozataikat a társadalom minden osztályától megkövetelik. Az akczia-szabadság pedig, – a leggonoszabb valamennyi között, – inaugurálta a hírhedt gründer- és szédelgési aerát, hozzáfogott a nagy börze-orgiához, a hol az egész népet a legarczátlanabb módon kizsákmányolták, s aztán természetyszerűleg bekövetkezett a súlyos válság, a mely a keresetet és a forgalmat évek óta bénítja s a melynek vége még teljességgel el nem látható.”

Ekkép Glagau. Hozzátehetjük még mindezekhez, hogy a zsidó Lassalle tanainak alapján, részben zsidó vezérek megteremtették a szociáldemokrátiát, a mely szociáldemokrácia a német nemzeti egység létrehozója, az ősz Vilmos császár ellen – egyik ízben a sémita Nobiling által – merényleteket vitt véghez; – hogy a zsidóság az államot és a protestantizmust a katholika egyház ellen felhecczelte, létrehozva vagy legalább elmérgesítve a „kulturkampf”-ot, a melynek következményeiből Németország még ma is alig képes, a legjobb akarat mellett is, kibontakozni; – hogy a zsidóság a szabadelvű protestánsokat a „Mucker”-oknak gúnyolt lelkészi kar ellen uszította; – hogy a kereszténység alapjait ezertorkú journalistikájában naponként mind jobban és jobban aláásni iparkodott, a keresztény vallásról mint az „akasztott ember vallásáról,” a megváltás jelvényéről, a keresztről pedig mint „római akasztófáról” beszélve; – hogy abörze-svindlivel nemcsak az öt milliárd hadisarczot tökéletesen a zsidók zsebeibe elescamotírozta, de sőt azzal a német nemzetgazdaságon is majdnem pótolhatatlan sebeket ütött, úgy, hogy Németország az öt milliárd hadisarcz felvétele után szegényebb lett mint

annakelőtte volt; – hogy az uzsorás zsidók a földműves osztályt – különösen a keleti tartományokban – jobban mint nem tönkretették, miáltal mind nagyobb és nagyobb tömegek keresték utolsó menedéküket a haza földjének elhagyásával az Amerikába kivándorlásban; – hogy a hírlapoknak majdnem $\frac{4}{5}$ részét kizárólag kezükbe kerítvén, a valódi német írók, tudósok, művészek mindinkább háttérbe lettek szorítva a „nagy” írókká, tudósokká, „geniális” művészekké felfutt zsidók által, a kiknek minden zsidó lap csinálta a reklame-ot, ütötte nekik a nagy dobot. Azontúl Kant, Hegel, Fichte, Schopenhauer sat. helyébe” Mendelssohn Mózes lett a „legnagyobb német” philosoph; s azontúl mit akart egy Schiller, egy Göthe, egy Herder sat. a „legnagyobb német” írók: Heine, Börne, Auerbach, Lindau s a többi zsidó íróval szemben? Anci last not least, – az igazi nagy „német” politikusok, a kik még magát Bismarckot is „rettegésben tartani” vélték: zsidó birodalmi gyűlési képviselők voltak, élükön a nagyszájú de üres fejtű zsidó Laskerrel, a kit, „Izrael világító szövétnekét,” a ma már szerencsésen megboldogult német „nemzeti szabadelvű” párt „Deák Ferencz”-ének szerettek ők nevezni. A birodalmi gyűlési képviselőválasztásokat a berlini zsidó agitationalis bureau vezette, a melynek kegyei nélkül „szabadelvű” jelölt be nem juthatott a parlamentbe. A kik a zsidó vezérlet alatt állott „szabadelvű” párt jelszavaira nem esküdtek, „reichsfeindlich” -nek, a birodalmi egység ellenségeinek deciaráitattak, s a zsidóság a tulajdonképeni németiség ellenében javában kezdte a „valódi német”-et játszani, a mely előtt az igazi német nép a zsidó Börne gúnyszava szerint csak „Bedienten-Volk” (inasnép) volt. Sőt a zsidó politikusok szemtelensége már arra is vetemedett, hogy a „Jom kipur”-t, a „kiengesztelődést zsidó nagy ünnepet állami ünnepé tételni követelték, és zsidó-doktorok által azt is javaslatba hozatták, hogy „egészségi szempontból” hozassék be a hadseregnél általánosan a k ö r ü l m e t é l é s .

Nem fűzzük ezúttal tovább e fejtegetéseket, mert hiszen a következő füzetekben úgyis bő alkalmunk lesz az ez irányú németországi viszonyokkal foglalkozni. Itt csak főbb vonásaiban futólagos rajzát akartuk adni azon pusztításnak, fenekestül való felfordulásnak, a melyet a német közviszonyokon a zsidóság egy évtized alatt véghezvitt.

Ennyi mindenféle „tarkaság” végre a csöndes vérű németeknek is – de magának a vas-kanczellárnak is, a ki a zsidók üzelmei által már saját nagy művét is kezdte veszélyeztetve látni, – „sok” kezdett lenni, és eleinte szórványosan, 1879-től fogva azonban tömegesen és szakadatlan sorban jelentek meg és jelennek meg a zsidóság ellen a hírlapi cikkek, hevesebbnél hevesebb röpiratok s tudo-

mányos munkák; megalakult, a porosz kormány által megerősített alapszabályok alapján, az Antisemita-liga; s mindezek úgyannyira felrázták tompultságából a német közszellemet, hogy a zsidókérdés Németországban most már mint égető politikai kérdés formászerint a napirenden van, s előreláthatólag már a közelben parlamenti viták tárgyát fogja képezni.

S mi mindebből a tanúság, a mit ez alkalommal belőlük le akarunk vonni? Az, hogy bármennyire elsajátítsa is a zsidóság valamely nemzet nyelvét, „az állam nyelvét,” sőt még ha „apostola s úttörője” is e nyelvnek: a zsidó azért csak olyan zsidó marad, mintha csupán zsidóul értene s beszélne; és hogy a nemzeti nyelv elsajátítása a zsidók által nemhogy előnyére válnék az illető nemzetnek, de sőt – mint a németországi példa mutatja, – egyenesen romlására vezethet; mert a zsidók attól fogva már úgy gerájkák magukat, mint a „tulajdonképeni” németek, francziák, magyarok, sat., s a nemzet vagyonán kívül még nemzetiségét is confiscálni akarják maguknak.

Azért m i is azt mondjuk, hogy igenis magyarosítsuk zsidóinkat, (jellemző, hogy mindig csak a zsidók magyarosodásáról és nem magyar rá válásáról szoktunk beszélni, a mi pedig lényegesen két különböző fogalom s csak azt bizonyítja, hogy magunk is ösztönszerűleg érezzük, mikép lehetetlen, hogy a zsidók mint zsidók valaha magyarokká válhassanak), ismételjük azért csak magyarosítsuk zsidóinkat; mossuk a szerecsent, noha meg vagyunk győződve, hogy bőre sohasem lesz fehér; erőlködünk zsidóságunkat „anyanyelvétől”, a német nyelvtől elvágni, noha ez soha sem fog sikerülni; de egy perczig se ringassuk magunkat abban az illúsióban, hogy ez által egyszersmind a mindnyájunkra lidércz-ként nehezedő zsidókérdést is megoldhatni fogjuk. Nemcsak reánk nézve kedvezőleg megoldhatni nem fogjuk, de sőt a zsidók esetleges – noha nem hihető, – megmagyarosodásával csak súlyosbodni fog helyzetünk; mert, ha napjainkban a zsidóság még csak – pedig már ez is nagy baj, – a gazdasági tért monopolizálja: megmagyarosodása esetén monopolizálni fogja irodalmunkat, journalistikánkat, művészetünket és, és – dominálni fog a politikában, a mely tekintetben nálunk sohasem volt a zsidóságnak oly kiváló szerepe mint például az utolsó évtized alatt Németországban. Akkor aztán majd a vagyonilag teljesen a zsidók kezei közé jutott választók – no meg a zsidó virilisták – választanak majd zsidó szolgabírákat, zsidó alispánokat; a képviselőház elárasztva lesz zsidó követekkel; lesznek zsidó ministereink, akik zsidó főispánokat és zsidó bírakat fognak kinevezni, sat. sat. – Azt kérdeed olvasó barátom, hogy hát hogyan

lehetne mindez lehetséges?! – Hát csak úgy, hogy, ha megmasodnék zsidóságunk, a zsidó csak szintoly magyar embernek sőt külön b magyar embernek tartaná magát tenáladnál; és ha te akkor egyszerű józan eszed sugallatát követve, azon nézetedet merészelnéd kifejezni, hogy ama bizonyos Böszörményi Tuhutum, Báthory Taksony és Hunyady Zoltán, sat. voltaképen nem magyarok hanem csak magyar nevet felvett, magyarul beszélő (műnyel-, ven: megmagyarosodott) zsidók: hát akkor tégedet a zsidó bíró „rágalmazásért” vagy „vallásháborításért” irgalmatlanul a hűvösre tetet, vagy pedig a zsidó újságok téged „őrült”-nek hirdetvén, a zsidó szolgabíró vagy zsidó alispán rövid utón a bolondok házába csukat. Neked magyarom – mivel akkor már az egész hazai föld az új „magyarok”, a megmagyarosodott zsidóké lesz, – alkotmányos jogaid akkor csak a zsidó számára való szántásvetésből, favágásból, vízfordásból, kocsiskodásból, csordáskodásból, kanászkodásból s más hasonlókból állanak, no meg abból, hogy követválasztáskor Böszörményi Tuhutum, Báthory Taksony, Hunyady Zoltán s több ilyen szőrű „nagy magyar hazafiaknak” mint követjelölteknek, csinált avagy fuchsinos bor gőzével fejedben „éljen”-eket „muszáj” kiabálnod, s megválasztanod „muszáj” őket „honatyáknak.” –

Akarjuk hinni, hogy ezek után már nemcsak b. Szilágyi Dezső úr nem fogja többé „megfoghatatlan”-nak tartani azt, hogy „a zsidóság még a nagy német birodalomban is a legdühösebb üldözés tárgya lón,” noha a zsidóság „valóságos apostola s úttörője” a német nyelvnek.

Egy amerikai zsidóellenes congressus.

Hogy mily mélyreható elkeseredettség uralkodik a nagy amerikai köztársaságban, az északamerikai Egyesült Államokban az ottani zsidóság ellen, tanúsítja az alább közölt röpi, a melynek egy példányát az Egyesült Államok Illinois államából ügyünknek egy barátja küldötte be hozzánk.

A röpi egy, New-York állam Saratoga városában, m. évi augusztus hó 6-án tartott zsidóellenes congressus jegyzőkönyvét s illetőleg határozatait tartalmazza, a mely, angol nyelven szerkesztett röpi lényeges tartalma a következő:

„A zsidó faj elfojtására alakult társulat meeting-je.

A zsidó faj elfojtására alakult amerikai társulat (American Society for the suppression of the Jewish race) múlt kedden gyűlést tartott Saratoga városában, az Unió szálloda kék termében. Hilton Henrik úr elnökölt s Corbin Ágoston úr mint jegyző működött. Rosevally L. Max (egy, a gyűlésbe betolakodott kikeresztelkedett zsidó, előbbi német néven: Rosenthal. Szerk.) néhány előleges megjegyzést tesz és azt vitatja, hogy a zsidók megsemmisítésére legbiztosabb út lenne őket a keresztyénségre téríteni, aminthogy ő, szóló is megtérítve lett. Az elnök Corbin úr kifogást emelt az ellen, hogy bármi vallási elem is belekevertessék a fejtegetésekbe, kijelentvén, hogy a társulata zsidók ellen csak mint piszkos és aljas faj ellen, nem pedig vallásuk miatt működik. Ő azonban azt hiszi, hogy az idő elérkezett arra, hogy a gyengéd érzelmű s művelt keresztyének vessenek véget a zsidók tűrésének az amerikai társadalomban. „Hazánk szabad ország – monda a szónok, – miért ne lehetne tehát szabad a zsidóktól?” (Élénk tetszés.) Erre Hilton úr lépve a szószerkekre kijelentette, hogy ő az elnökkel tökéletesen egyetért. A zsidók Amerikában, szintúgy mint őseik Egyiptomban, sokkal számosabbak, semhogy megtűretetnének. Üzleti erélyük és élelmességük állandó fenyegetést képeznek a keresztyén üzletek előmenetelére nézve, és ha nem akarjuk hogy Amerika zsidóvá legyen, a keresztyéneknek egyesülniök kell hogy ezen félelmes verseny társuktól megmeneküljenek. Kizárva őket, a mennyire lehetséges, a társadalmi előnyökből, férfijaikat a gúnynak, nőiket pedig a nevetségnek tevén ki, soha egy alkalmat sem mulasztván el zaklatásukra s üldöztetésükre, – szóló azt hiszi, hogy ez által nemsokára rá lehetne őket venni, hogy Jeruzsálemba viszszerű átérjenek, a hol bár elejétől fogva megmaradtak volna.

Corbin D. C. és Chatfield tanácsos urak s mások által ugyanily értelemben tartott beszédek után, a következő indokolás és határozatok egyhangúlag lőnek elfogadva:

Tekintve, hogy a zsidó lakosság rohamos szaporodása az Egyesült Államokban s nevezetesen New-Yorkban a keresztyén polgárok jólétét folyton fenyegető veszélylyé lett;

tekintve, hogy a zsidó vakmerőség által támogatott zsidó verseny felüti fejét úgy a kereskedelmi mint a politikai, irodalmi s egyéb tereken;

tekintve, hogy egyleteink és vendéglőink elárasztva vannak zsidóktól, a kik szinte eltöltik színházainkat, a melyekben zsidók

az igazgatók, a kik zsidó művészeket fogadnak fel, hogy zsidó szerzők színdarabjait adják elő; és

tekintve, hogy a politikai és pénzügyi hivatalos állások zsidók kezeire jutnak, zsidók ügyvédeskednek, bírászkodnak, szerkesztik s kiadják hírlapjainkat, és gyarapodván minden életpályán, a melyet maguknak kiválasztanak, pimasz módon még henczegnek előttünk jólétükkel, tetézve ekként a sikeres verseny által rajtunk ejtett sérelmeket meggyalázásunk fitogtatásával; ennek okáért

Határoztatik, miszerint életkérdésnek tekintjük azonnal sikeres eszközöket megragadni arra nézve, hogy a zsidó befolyásnak közöttünk gát vessessék, s eczélből mindnyájan s egyenkint ünnepelesen kötelezzük magunkat az itt felállított elvek megtartására.

Határoztatik, hogy ellene vagyunk zsidóknak hivatalokra való választatása ellen, és a midőn látjuk, hogy zsidók mint: Disraeli az angol kormány élén van, Jessel a brit főbírói karban, Goldsmid, Simon, Rothschild és Isaac a brit parlamentben, Gambetta, Crémieux és Simon a hatalom polczán Franciaországban, Lasker a németországi szabadelvű pártot vezeti, Ártom előkelő kormányhivatalnok Olaszországban és a zsidó Hamburger parancsol a külügyi hivatalnak még Oroszországban is: – akkor lehetetlen nem éreznünk fontosságát annak, hogy munkánk erélylyel és gyorsasággal végzendő.

Aggodalommal veszünk tudomást továbbá arról, hogy saját hazánkban Benjamin Juda és Yulee Dávid S. volt louisianai és floridai senátorok, Phillips Henrik M. és B. Hart Emánuel., volt pennsylvaniai és new-yorki congressusi képviselők, Hyams Henrik M-, volt alkormányzó Louisiánában, Noab M. Mordecai volt new-yorki sheriff, P. Levy Uriah, az Egyesült Államok hajóhadának volt altengernagya és más kitűnő nyilvános állásokat elfoglalt zsidók azemlített hivatalokban szintoly vészes befolyású más zsidók által pótolattak. Ennélfogva kárhoztatjuk azt a rendszert, a mely mellett a zsidó Jonas legújabban Louisiana állam által a senátusba választott, s a mely mellett Ernstein és Morse zsidóknak lehetővé tétetett New-York és Massachusetts államokat a congressusban képviselhetni. Sajnálkozunk Ellinger Móricznak New-York halottvizsgálójává történt megválasztatása felett; zsidóknak mint Hess, Dessar, Englehart, Steinert és Seebacher az állami törvényhozó testületbe, és zsidóknak mint Joachimsen, Koch, Dittenhöfer és Otterhurg bírói állásokra való megválasztatása felett. Kárhoztatjuk Cooper polgármestert, hogy Hess Jakabot kinevezte arra a helyre, a melyet a gyámolda és a dologház igazgatóságában Stern Mayer foglalt el azelőtt, és hogy Katzenberg és Cohen zsidókat a közokta-

tási tanácsban megtartotta. Kárhozzátjuk az amerikai szavazókat azért, hogy zsidókat, milyenek Gahn, Marks, Godchaux és Jastrimski a louisianai állami törvényhozó testületbe, Seasongood-ot az ohioi senátusba, Levy Benjamin eurekai jegyzőt, Schweixtert és Lehmant az indián törvényhozásba, Hirschet oregoni állampénztárnoknak, Bachmant portlandi városi pénztárnoknak és ugyan ily fajtájú zsidókat Los Angelos, Wilmington, Baton Rouge, Pierce City, Donaldsonville, Helena, Butte City, Montgomery, Bushnell, Wichita városokban és más igen számos városban, polgármesterekké választottak.

Határozzatik, hogy mélyen sajnáljuk azon hódításokat, melyeket a zsidók a zene és a dráma terén tettek s a célból, hogy ezen tereken gátat vessünk nekik, ünnepélyesen kötelezzük magunkat arra, hogy nem látogatunk olyan színházakat, a melyekben zsidó zeneszerzők és művészek támogattnak. Semmi utón és módon nem akarjuk támogatni a Bache), Levinski, Davidson és Schneider, zsidó színészek utódait. Nem megyünk el olyan előadásokra, a melyeken zsidók mint: Sarah Bernhardt vagy Rose Eytinge részt vesznek. Nem fogjuk megnézni Nilsson Adelaide-ot, mivel impresáriója a zsidó Strakosch. Nem fogjuk meghallgatni Aimee-t, mivel a zsidó Grau az impresáriója. Nem fogjuk látogatni Wallach színházat, mivel Wallach zsidó eredetű és pénztárnoka Moss Tódor, zsidó. Nem fogunk elmenni olyan operába vagy hangversenyre, a melyeken Mendelssohn, Meyerbeer, Halévi, Offenbach, (fiát Goldmark? – Szerk.) vagy Strauss zsidók valamely műve előadatik. vagy a melyeken Joachim, Rubinstein, Wieniawski, Lucca, (Hát a két Patti? – Szerk.) Heilbronn vagy Levy zsidóknak megengedtetik fellépni.

Határozzatik, hogy nem fogjuk olvasni vagy bármikép előmozdítani az eladását Disraeli, Aguilar, Auerbach, Goldschmidt, Kompért, Heine, Rothschild, Lazarus vagy Farjeon zsidók műveinek. Nem fogjuk olvasni a New-York Herald lapot, tulajdonosának a londoni Daily Telegraph-nél levő Levy zsidóval való összeköttetése miatt. Nem fogjuk olvasni a Home Journal-t, mivel szerkesztője s kiadója egy veszedelmes zsidó. Nem fogjuk venni vagy olvasni a D'Avigdor zsidó által kiadott Examiner-t és a 19-th Century-t, a melynek munkatársai Montefiore és Adler zsidók. Sem nem fogjuk az eladását vagy terjesztését semmikép előmozdítani azon folyóiratoknak, a melyeknek a zsidó Brentano a kiadója.

Határozzatik, hogy azon célból, miszerint a zsidókata művészet teréről leszorítsuk, tartózkodni fogunk a Harper's Weekly olvasásától, mivel Nast, Wolf és Eytinge zsidók által van

képekkel ellátva; nem fogjuk venni a zsidó Sarony által készített fényképeket, sem Israels, Verveer, Mayer, Hyneman, Marks vagy Hart zsidók festményeit s ellene vagyunk annak, hogy az Egyesült Államok kormánya elfogadja a zsidó Ezekieltől az általa felajánlott szabadság-szobrot.

Határozzatik, hogy a célból, miszerint a zsidóknak az üzlet minden ágába az igazi keresztyén érdekek kárára való betolakodását megakadályozzuk, semmiképen sem támogatjuk vagy segítyezük a Földhitelbankot, a melynek igazgatóságában Seligman, Wallach, Thalmes'singer, Rosenbaum és Josephthal zsidók ülnek, sem pedig az Equitable életbiztosító társulatot, a melynek a zsidó Seligman az igazgatója, sem a kölcsönös életbiztosító társulatot, a melynek May nevezetű zsidó az igazgatója. Nem fogunk utazni a May zsidó által igazgatott Cross Town vasúton, sem nem utazunk olyan vasutakon, a melyeknek zsidók az igazgatói. (Ezt már minálunk nehezen lehetne megtenni. Szerk.) Végül nem fogunk aláírni az Egyesült Államok kölcsöneire mindaddig, míg Seligman et Comp, és Belmont zsidók megtűretnek a syndicátusban.

Határozzatik, hogy a zsidóknak ki kell záratniok minden tisztességes társaságból. Ennélfogva felhívjuk az Union League-Club-ot, hogy zárja ki tagjai közül Seligman és Einstein zsidókat, az Union Club-ot, hogy zárja ki Nathan és Florence zsidókat, a Manhattan Club-ot, hogy zárja ki Hart és Myers zsidókat és a Lotos, New-York, Press és más egyleteket, hogy dobják ki zsidó tagjaikat. Zsidók ne eresztesenek be Longbranch-be; Newport főutczája, a mely a zsidó Touro után lett elnevezve, kereszteltessék vissza és a keresztyén társaság tisztítassék meg ettől a népségtől.

Határozzatik, hogy a legszigorúbb rendszabályokat szük séges megragadni, hogy az egész világon folyton növekvő zsidó befolyás vészes hatásai megszüntettesenek, és azért ellene vagyunk a berlini szerződés VII. cikke végrehajtásának, a mely a romániai zsidóknak a keresztyénekkal egyenlő jogokat biztosít. Határozottan ellene vagyunk a zsidó nép további emancipációjának.

Ügyünk igazságába vetett bizalommal, minden keresztyént buzgó közreműködésre hívunk fel a zsidó nép ellen indított ezen szent háborúban, kötelezván magunkat, semmi fáradságot nem kímélni a célra, hogy a zsidókat abba az állapotba taszítsuk vissza, a mely állapotban a középkorban voltak, vagy hogy végkép kiirtsuk őket.

Ezen határozatok egyhangúlag elfogadtatván, Corbin úr beszédet tartott a gyülekezethez, a zsidóknak az európai keresztyén társadalomba való betolakodása felett. Felhozta az angol főnemesség

esetét, a Rotschildoknak Nagy-Britannia mágnás családjaival való házasságait és Montefiore, Sassoon, Salomons, Phillips, Vogel, Ellis és Goldsmid zsidókat sorolta fel, a kik elhomályosították az angol aristokratia fényét azzal, hogy annak tagjaivá lettek.

Ezek után az elnökségnek köszönet szavaztatván, a gyűlés éljenzés közt szétoszlott.”

A Bismarck herceghez intézett tömeges kérvény a zsidókérdés tárgyában.

Néhány hóval ezelőtt Berlinben, kiváló társadalmi állást elfoglaló több elvbarátunk által mozgalom indítatott meg az iránt, hogy egy, egész Németországban körözendő és számtalan aláírással ellátandó monstre-kérvény intéztessék Bismarck herceghez a zsidókérdés tárgyában. Az eszme egész Németországban élénk viszhangot keltvén, a kérvény aláírása jelenleg is nagy sikerrel folyik, s közelebb szándékoltatik a birodalmi kancellárnak átnyújtani.

A nagy horderejű petitió következőleg hangzik:

„Főmagasságú herceg, nagyhatalmú birodalmi kancellár és miniszerelnök úr!

A minden rendű és pártbeli hazaszerető s komoly férfiak keble már régebb i lő óta mély aggodalommal van eltelve a zsidó népelem elharapódzása miatt. Ama korábban sokaktól táplált várakozás, hogy a sémita elem a germánnal összeolvadni fog, daczára mindkettőjük teljes egyenlővé tételének, hiábavalónak bizonyult be. Ma már nem a zsidóknak velünk való egyenlősítéséről, hanem nemzeti jó tulajdonainknak a zsidóság elharapódzása folytán való elcsenevészéséről van szó, a mely zsidóságnak emelkedő befolyása faji sajátságoságaiból ered, a mely sajátságoségeket a német nemzet sem felvenni nem akarja sem fel nem veheti a nélkül, hogy önmagát meg ne semmisítse. E veszély felismerhető és már sokak által fel is ismertettet. Már is háttérbe kezd a nemzetnél szorulni a lovagiasság, az egyenesség valódi vallásosság eszményképe, hogy helyet engedjen egy becsempészett zsidó ál-eszményképnek.

Noha meg vagyunk győződve arról, hogy ezen sérelmek Főmagasságod államférfiúi éles tekintetét nem kerülték ki, s hogy a

zsidó mesterfogások által zaklatott és ipari foglalkozásában súlyosan megkárosított lakosság panaszhangjai Főmagasságod fülébe jutottak: mindazonáltal szükségesnek látjuk részünkről is világos tanúbizonyságot tenni arra nézve, hogy a német nemzet egy idegen faj ezen vészes befolyásának növekvését fokozódó elkeseredettséggel nézi, s kormányától, ezen szorult helyzetében, védelmet és orvoslást vár.

Támaszkodva a fenálló, a tőkeérdekeket kedvezményező és zsidó befolyás alatt létrejött törvényekre; támaszkodva azon kincsekre, melyeket ama törvények ügyes és kíméletlen kihasználásával, az uzsora, a börzejáték, a bank- és részvényügy útján szerzett meg magának, egyúttal teljesen távol tartván magát a mezei gazdasági és ipari, állandó jólétet egyedül megalapító tevékenységtől; a közvélemény alkotója a nagyrészt általa befolyásolt, megvásárolható, lelkiismeretlen és corrupált sajtó által: a zsidó faj, vésteljes befolyását folyton fokozni tudta úgy, hogy ma már nemcsak a német nép gazdasági viszonyait és jólétét, hanem még culturáját és vallását, s ennek folytán legdrágább politikai és morális javait is a legkomolyabb veszélyekkel fenyegeti.

Ezen veszélyeknek természetsszerűleg azon mértékben kell növekedniük, a mely mértékben a zsidóknak sikerül seregesen betolakodniuk olyan foglalkozásokba s nevezetesen hivatalos állásokba, a melyek azelőtt előttük zárva voltak, s a melyek előttük továbbra is elzárandók, ha nem akarjuk, hogy a törvények tekintélye alapjaiban aláássassék.

A mindünnen hallatszó, óvást tevő panaszokkal és óhaj-kifejezésekkel azonban nem segítünk a bajon. Valamint a zsidóság egy tényleges hatalom, úgy csak valódi hatalmi eszközökkel lehet küzdeni ellene. Ezen eszközökhöz tartozik mindenekelőtt a törvényhozás reformja és kiegészítése, a mely törvényhozás a német népnek a zsidók és a zsidó nézetek által megmételtyezett németek által való kizsákmányoltatását és megrontását lehetővé tette.

Mi ezzel nem annyira az idegeneknek engedélyezett vendégjogot akarjuk elvonni, mint inkább a német nemzetet lassankint az idegen uralomnak egy neme alól emancipálni, amely idegen uralmat a nemzet már nem lesz sokáig képes elviselni. A késedelem veszélylyel jár; s ugj^anazért engedje Főmagasságod, miszerint azon tiszteletteljes kérelemmel járuljunk eléje:

hogy Főmagasságod a zsidó népeiéin és a zsidó befolyás további növekedésének meggátlása czéljából, a Német-birodalom és Póroszországtörvényhozó testületei elé mielőbb törvényjavaslatokat terjeszteni Méltóztassék, a melyek által

1. a zsidók tömeges bevándorlása, különösen kelet felől, megnehezítessék;

2. azon üzletágak, a melyek, mint a börzék s a bankok, a zsidók és a zsidó nézetek által elcsábított egyének által a nép kizsákmányolására használtathatnak fel, ellenőriztessenek és lehetőleg magas adóval rovasssanak meg;

3. azon hivatalos állások, a melyeknek tekintélye, a zsidó nézetek belopódzása által, veszélyeztetik, például a választási jog behozatala által, – szintúgy mint az a katonai tisztikarnál már régóta helyesnek bizonyult, – biztosítassanak;

4. nyújtassanak törvényes garantiák a zsidóknak teljes kizárása iránt minden közhivatalból és politikai jogokból.

Fogadja Főmagátságod stb.”

Külföldi lapok nyilatkozatai.

Azon alávaló eljárással szemben, melyet a zsidó lapok e füzetek szerkesztőjével szemben évek óta követnek, a kinek érvei ellenében egyebeket mint hazudozásokat s pimaszkodásokat, szembe állítani nem tudnak, s a „bolond,” „örült” s más ilyféle „nyájas” épithetokkal vélik eszméinek hatását ellensúlyozhatni; – ugyszinte azon qualificálhatlan magatartással szemben, melyet a magyar sajtó, csekély kivétellel, ugyancsak e füzetek szerkesztője irányában, főleg a korábbi években, követett, részére s az általa képviselt antisemitikus irány részére nem lévén egyéb szava a gúnyolódásnál és a nem jóakarató lapos élczelődésnél: önmagunk és az általunk képviselt ügy iránt tartozó kötelességet teljesítünk akkor, a midőn a sok közül, néhány külföldi lap nyilatkozatát közöljük, a mely lapok illető számaikat, irányunkban ezzel lekötendő figyelmet tanúsított több elvbarátunk volt szíves időnkint hozzánk beküldeni.

Halljuk tehát a kérdéses lapnyilatkozatokat:

A Bonn-ban megjelenő „Deutsche Reichszeitung” f. évi január 1-ji számának vezércikke a zsidókérdésről szól, a mely annyiból is leletté érdekes, mert a hazánkban történekről is körülményesen megemlékezik. A cikk következőleg hangzik:

„A zsidókérdés mind nagyobb mérveket ölt és mind szélesebb körökben gyűrődik. Az összes sajtóban napirenden van s még a liberal-zsidó lapok sem vonhatják ki többé alóla magukat, a melyek pedig szívesen agyonhallgatták volna, kiváltképp mivel e sajtó többé nem egyeduralkodó apublicistika terén. Treitschke és Dühring tanárok történelmi és bölcsészeti szempontokból fejtegetik a zsidókérdést, sőt Marr Vilmos és a „Praktikus polgár,” a ki a „Sociáldemokratia okai” czím alatti művet írta, már formulázott javaslatokkal és követelésekkel is lépnek fel.

Mellesleg megjegyezzük, hogy a most megnevezett sémita-ellenségek nem katolikusok, sőt többen közülük a vallás tekintetében közönyösek, amint általában a zsidókérdés nem vallási, hanem egyesegyedül nemzetgazdasági természettel bír. A mi a katolikusoknak állását ezen korkérdéssel szemben illeti, ők jórésztben semleges állást foglalnak el. noha nekik, mivel a zsidóságnak többsége tudvalevőleg nagyban „kulturkampf”-oskodott, elég okuk lenne most busásan visszafizetni nekik. Ezt azonban ők nem teszik s másoknak engedik át azt a feladatot, hogy ők miattuk is bosszút vegyenek. Másrészt azonban azt sem lehet tőlük várni, hogy kezüket felemeljék azok védelmére, a kik most abba a verembe estek, a melyet ők is segítettek ásní a katolikusok számára, kivált miután itt nem arról van szó, amint volt a „kulturkampf”-nál, felebarátaink meggyőződésébe és lelkiismeretébe való belenyúlásról, hanem a zsidó plutokratia megtöréséről van szó, a melynek a német nép hatalmába esett és szolgájává lön. Tehát nem tulajdonképeni zsidóhajszaról van itt a szó, a melynek oka a népnek a zsidók elleni vallási ellenszenvében fekszenék, hanem van szó egy terhes nyomásnak a nemzet által való egyszerű lerázásáról és ez a törvényhozás útján lenne elérendő.

A „Praktikus polgár” álnevű író, a ki egyébként egy előkelő állású férfiú, a következő tételeket állítja fel:

1) Az emancipáció célja az volt, hogy a zsidók „megzsidótlanítsanak” s egyáltalán nem az, hogy mi „megzsidósítsunk”.

2) Ugyanazon az úton tehát, a melyen ők hamis feltevések mellett az egyenjogúságot megnyerték, vétessék vissza tőlük ezen egyenjogúsítás.

3) Határozottan ellenezni kell azt, hogy a zsidók előtt az ügyvédi pálya nyitva tartassék; mert ez nekik újra meg újra bőséges alkalmat nyújt arra, hogy belopódzkodhassanak, s új meg új befolyást nyerjenek, a melyet kedvező körülmények közt azonnal felhasználnának, hogy újra a jelenlegi polczra felvergődhessenek.

4) Ha a zsidóktól az ügyvédi gyakorlat elvonatik, vagyis zsidók többé arra nem bocsátatnak, és egy törvény hozatik, a mely őket minden államhivatalból kizárja: úgy rájuk nézve elesik annak a szüksége, hogy tanuljanak, s reánk nézve eltűnik azon biztos kilátás, hogy busz év múlva bírói és közigazgatási hivatalainknak több mint felét zsidók fogják betölteni.

A pénz már úgyis kezükben van; ha még felül rá bíránk is leszenek, s felhasználják a nekik adott egyenlőséget arra, hogy a közigazgatásba is bejussanak, akkor formailag is ők fognak uralkodni felettünk.

Ennél tovább megy Marr Vilmos a „Deutsche Wacht” 3-ik füzetében; ő tizenkét pontot állít fel:

1) A zsidó gyarmat egyetemlegesen köteleztetik minden, a hadkötelezettség alá eső férfi után, a szolgálati idő tartamára pénzbeli egyenértéket fizetni.

2) A keresztyén állam törvényhozásában, állami és községi igazgatásában valamint igazságszolgáltatásában a zsidónak se helye se szava nincs. Ellenben az állam a zsidókra nézve semmi más kivételes törvényeket nem hoz, mint egy külön zsidó fejadót, – egy idegenek által fizetendő adót, – a melynek megfizetéseért a zsidó gyarmat egyetemleg felelős. A zsidóság saját nemzeti ügyeit illetőleg válasszon egy saját parlamentet, zsidótörvényszékeket állíthat fel a saját kebelében levő kereskedelmi forgalomra nézve, valamint szegényügye is saját dolga.

3) Semminemű kereskedelmi ügylet, a melyet a zsidó keresztyénnel köt, per esetében nem vihető a német törvényszékek elé. A kölcsönös üzleti forgalom zsidók és keresztyének között, a bíróságok előtt semmisnek tekintendő. A zsidók saját üzleti ügyeikre nézve állítsanak fel maguknak saját bíróságokat a zsidó gyarmatban. A keresztyén állam ezeknek nem végrehajtója. A törvény ezen rendelkezése áll a kikeresztelkedett zsidókra nézve is, mert itt nem felekezetről, hanem egy külön nemzetiségről annak sajátszerűségeiről van szó.

4) Az iskolaügy szigorúan elválasztatik. Izrael-alapítson magának külön reáliskolákat, gimnásiumokat és egyetemeket.

5) A zsidó ügyvéd a keresztyén jogi gyakorlatból kizárva van.

6) Zsidónak a hírlapirodalomban nem szabad a keresztyén német állam ügyeibe sem pedig a mi családi életünkbe beleszólnia. A zsidóknak megtiltatik vezérezkizetni és belekóvázkodniok a keresztyén állam és a keresztyén társadalom ügyeibe. Ha ezen állapotok a zsidó gyarmat tagjainak nem tetszenek: nyitva áll előttük az út Kánaán-ba vagy máshova, a hova nekik tetszik. Mi nem hívtuk ide őket s nem is fogjuk őket visszatartani.

7) Földbirtokot a zsidó csak akkor szerezhet, ha azt zsidó cselédekkel munkáltathatja, meg, amint ez III. Frigyes Vilmos alatt Poroszországban volt.

8) A házaló kereskedés és gyűrűs-zsidóskodás a zsidóknak eltiltatik, amint általában a házalás a magán lakásokban eltiltandó.

9) A német állami sorsjegyek árulása a zsidóknak megtiltatik. Az államhoz nem méltó dolog a zsidó báliskodást és naplopóságot felhasználni s ez által a zsidó csereberélők számát mesterségesen szaporítani.

10) Az államkölcsönök egész rendszere oda változtatandó, hogy minden kölcsön nemzeti kölcsön legyen, úgy hogy azok megkötésénél a zsidókra ne legyen szükség. A kölcsön jó részét rájuk róván, ez által lehetséges lesz a zsidó milliomosokat és milliárdosokat is a kölcsön terhének viselésére szorítani, a helyett hogy, mint jelenleg, az állam minden szüksége vagy szerencsétlensége által aranybányákat ajándékozzunk nekik, a melyeket néhány percznyi számítgatással kizsákmányolhatnak. Az állam a szükség és veszély órájában tagjai életének kockáztatását kívánja. A szegény anyáknak fel kell áldozniok saját fiaikat, nem lehet tehát megengedni, hogy az ily szükségből az „Arany-zsidó internationale” provisiókat húzzon. Sőt inkább minden államkölcsön terheinek viselésére, fokozatos arányban kell szorítani őket. Az állam egyetlen észszerű bankárja maga az állam.

11) A túlnyomólag zsidó játékdűh a börzén súlyos forgalmi adóval sújtandó.

12) A zsidó földbirtokosok keresztyén kegyúri joga megszüntetendő.

A német népnek a zsidó iga alól való emancipációja nagy harcában egy új küzdő támadt az „Im neuen Reich” című hetilapban. Már néhány héttel ezelőtt egy cikklet hozott a Rajna mellől, a melyben a semitaság elleni faj-ellenzenvről beszélt, a mely most újra oly nagyon feléledt azért, mert a sémiták a mai kapitalistikus állam szabad versenyében a keresztyén néptömeg hátrányára oly nagy sikereket arattak s azért mert ők, a törvények által elősegítve, a keresztyén lakosságot a magasrangú hivatalnoktól és a földbirtokostól kezdve egész a földművesig a legkíméletlenebb módon kizsákmányolták. Ezen baj gyökeres orvoslása czéljából a cikk írója a tőkeképzés, részvény ügy, jelzálogjog, örökjog, sat. feletti egész törvényhozás legszigorúbb kritikáját követeli. Legutóbbi számában e hetilap egy cikklet hoz a zsidókérdésről Ausztriában, a mely cikklet az előbbivel tökéletesen egyetért és kifejti, hogy a zsidó sajtó (a mely pedig a túlnyomó többséget képezi.) minden keresztyén ügybe beleavatkozik, minden keresztyén tárgy irányában csak gyűlölséget és gúnyt tanúsít, és hogy a harc az állam sa clerus között ugyszinte a versengések az evangelika egyház egyes pártjai között sohasem érték volna el az elkeseredettség azon fokát amelyet elértek, ha a zsidó hírlap-irodalom ezen ellenségeskedést nem szította volna. Mi csupa szabad-elvűségből elvakítani hagytuk magunkat a keresztyén és zsidó világnézetnek, a mindkétrészről való erkölcsi törvényeknek, az állam és állampolgárság stb. fölött való kétféle nézeteknek összeegyeztethetlensége fölött; igen, elvakítani engedték magunkat s ezért bűnhődnünk kell. „Ha a német elem – így végzi a cikklet, – „hátrább szorítatni engedi magát, mint hátraszorítatott a legutolsó évtizedben; ha sikerül a zsidóságnak nyugat felé vonulásában, ipart és kereskedelmet Németországban szintűgy kezei közé kapni mint Lengyelországban: akkor Németország Lengyelország sorsától meg nem menthető.”

A keresztyén világnak a zsidó fogságból való kiszabadításában egyik fő előharcos a kitűnő protestáns író Glagau Otto, a ki e czélból egy külön folyóiratot is indított meg a „Kulturkämpfer-t” Berlinben Luckhardt kiadásában. Az első füzet már négy kiadást ért. Glagau Ottó kimutatja, hogy az eddigi ugyuevezett „cultur-harcz” a dolog lényegében a sémiták és a börzeliberálisok műve, és hogy e nevet helytelenül, egyenesen frivol módon viseli, mert az nem a culturáért, hanem a cultura ellen való harc volt, háború a némettség és a keresztyénség ellen. Ezen küzdelemből, – így írja Glagau Otto a „KulturKämpfer” előszavában, – „a katholika egyház győzelmesen lépett ki: a hadi költségeket a protestáns egyháznak kellett megfizetnie, a keresztyénség pedig és a német nép amellet súlyos károkat szenvedett. E mesterkéltségű, ugynevezett cultur-harcz helyébe azonban időközben egy valóságos, természetes cultur-harcz lépett s remélhető, hogy ezen küzdelemben a német katholikusok és protestánsok testvérileg egymás oldalán fognak harcolni. Egy idegen néptörzs elleni harcra van itt szó, a mely, természeti sajátságaival és üzelmivel mindent elnyom s fenyegeti egész culturánkat. Harcz ez a szédelgés és corruptió, a cründeriség és gründergazdálkodás, a manchesteri ál-szabadság, a közveszélyes börze- és semita-

privilegiumok ellen. Harcz az atheismus és materialismus ellen, harcz a nemzet legnagyobb és legszentebb javaiért. Ezen értelemben akar az új folyóirat mint cultur-harczos fellépni, és hadat üzen az egész sajtónak, a mennyiben ez a semitaság és a manchesterség érdekeinek szolgálja, a reclame-ot szolgálja és a közvéleményt meghamisítja.”

A zsidókérdést leelőször Istóczy Victor képviselő pendítette meg, a ki 1875. évi ápril 8-án a magyar képviselőházban a ministeriumhoz egy e tárgyra vonatkozó interpellációt intézett. Az interpelláció indokolása a következő tételre vezethető vissza. „Egész Európában egy idegen néptörzs van elterjedve, a mely a benszülött népeket elnyomással fenyegeti, sőt azokat tényleg már meg is hódította. A zsidóság nem pusztá vallásfelekezett, hanem inkább egy, ősi hagyományok, vér- és érdekközösség által szorosan egybekötött emberfaj, a mely az egész világon egy, politikai és társadalmi tekintetben szorosan egyesített s minden más nemzet ellenében szigorúan elzárt kasztot képez. Noha az aristokratia-nak halálos ellensége, daczára ennek a zsidóság maga az aristokratia legutálatosabb alakjában, a plutokratia alakjában lép fel; noha a képzelhető legconservatívabb elem, mindamelllett a liberalismus hullámain úszik; míg saját maga részére feltétlen tolerantiát követel, önmaga a megtettesült intolerantia. E kaszt már most is egy sociálpolitikai oligarchiát képez, a világalomra törekszik, és a legjobb úton van, hogy azt elérje; a liberalismus nála pusztá czégér; a valóságban a társadalmi és nemzetgazdasági zsarnokság elvét képviseli. Hogy a figyelmet magáról, a modern társadalom legveszélyesebb hatalmáról elvonja, a zsidóság mindenütt a keresztény egyház ellen, catholicismus mint protestantismus ellen küzd, mindkettőjüket a legdurvább túlkapasokkal s visszaélésekkel, a hit és gondolat leigázásával vádolva. Látszólag két ellenséges táborra: orthodoxokra és neológokra szakadva, ezen zsidó pártok csak az ollónak két ágát képezik, a melyek minél jobban egymásra törni látszanak, annál fájdalmasabban érzi annak hatását a keresztény társadalom.

A zsidóság szereti a nemzeteket erjedésbe hozó kovásznak tartani magát s azért mindenütt az állam és egyház elleni oppositio soraiban agitál, holott tényleg nem más mint egy élősdí növény, a mely önállólag nem képes megélni, hanem más népek velőjéből táplálkozik. A pénzügyi téren korlátlan úr; ő a tulajdonképeni pénzhatalom; de már a sajtó is kezében van, a melynek segélyével a közvéleményt igazgatja és gyártja. A sajtó maszkírozza a zsidóság tulajdonképi tendenciáit és folyton vértanuságát hirdeti a zsidóknak. Amint zsidó és nem zsidó közt valamely versengések támadnak, amelyeket rendszerint a zsidó idézett elő, az egész sajtó egyhangúlag a zsidónak fogja pártját, a kinek ellenfelét a szabadelvűség nevében nevetségessé tenni, megbélyegezni s megsemmisíteni akarja. A sajtó utján a közönség folyton mystificáltatik és orránál fogva vezetetik; szüntelen a zsidóság emancipációját hangoztatja, holott már régen a benszülött keresztények emancipációjáról kellene beszélni.” Így Istóczy Victor a magyarországi zsidóságról.

Istóczy Victor a magyar vallásügy miniszter kijelentése nyomán azt állította, hogy „egész Európában nincsen állam, a melyben a zsidó elem nagyobb befolyással és nagyobb hatalommal bírna mint Magyarországon” s a következő kérdéseket tette: szándékozik-e a kormány a Magyarországot előzőnlő zsidók bevándorlása elé gátat vetni? Gördítene-e

akadályokat a nem-zsidó lakosság esetleg megindulandó békés önvédelmi mozgalmá el? Egyáltalán szándékozik-e a zsidókérdéssel szemben állást foglalni, s e kérdést illetőleg követett teljes semlegességi és közönös politikája mellett megmaradni?

A magyar miniszterelnök báró Wenkheim Béla felelé: „A kormány nem ellensége semmiféle mozgalomnak, a mely üdvös czélt követ; azonban kényszerítve látná magát minden mozgalommal szemben ellenséges állást elfoglalni, a mely az országban létező egyházak és felekezetek vagy az azokhoz tartozó polgárok közötti békés együttléte és a polgári jogok kölcsönös tiszteletét megzavarná. Minthogy az 1867-ik évi törvény az izraelitáknak az ország minden többi polgáraival való egyenjogosítását kimondta, a kormány nem ismer és nem ismerhet zsidókérdést, s azért vele szemben semmiféle állást el nem foglalhat.”

Ezen válasz a magyar képviselőház által „élénk helyesléssel” fogadtatott. Istóczy pedig válaszolta: „A zsidó kaszt társadalmi és nemzetgazdasági mindenhatósága már oly mérveket öltött, hogy noha azt mindnyájan érezzük, tudjuk és magunk között be is valljuk, mindamelltt ezen meggyőződésünknek nyíltan kifejezést adni s a zsidó túlnyomó hatalom ellen nyilvánosan fellépni, sokkal nagyobb vakmerőségnek tartjuk mint a legsötétebb reactio és a legerőszakosabb absolutismus elleni nyilvános fellépés valaha tartatott. A kormány válasza sem lep meg engem, mert én nem is vártam egyebet. A legutóbbi években nagyon is sikerült Magyarországot a zsidó politika fő működési terévé előkészíteni, az ország pénzügyi helyzete 1867. óta sokkal inkább függővé tétetett a „haute finance” kegyelmétől, semhogy valamely kormány interpellációra most kielégítő választ adhatna, semhogy a törvényhozás e kérdésben kényszer nélkül, szabadon nyilatkozhatnék. De eljön az idő és pedig hamarább mint sokan gondolják, a midőn elveim s nézeteim figyelemre fognak találni. Adja a Gondviselés, hogy ne legyen az a felelet, hogy „későn!”

Ezen idő óta Istóczy évről évre újra felveti a zsidókérdést a magyar parlamentben, a mely kérdés időközben egész Európát bejárta.”

A „Das Deutsche Vaterland” című lap f é ápril 2-ki száma „A zsidókérdés Magyarországon” felirattal hozza a következőket:

„Ki gondolta volna, hogy a legutóbbi budapesti januári utcai zavargások csak az országgyűlésen nyerik meg kellő magyarázatukat. Istóczy úrnak, az uzsoráskodó, uralomravágyó zsidóság bátor vádlójának tartatott fen, a magyar parlamentben, a Mocsáry-féle indítvány feletti vita alkalmával tartott beszédében, szokott nyíltsággal és az ügyállás felderítésével, a semitaságot tüntetni fel mint a corruptió képviselőjét és terjesztőjét. Egyebek közt ezeket monda: „Az orvosszerek, melyek e tekintetben javaslatba hozattak, legjobb esetben csak félrendsabályok, Palliatív szerek, csak a betegség egyes tüneteinek orvoslását czélozzák, de gyökeres gyógyulást nem fognak eredményezni. És épen ezen gyökeres orvosszerről nem emlékezett meg egy előttem szólott sem. No hát

majd javaslatba fogom azt én hozni annyival is inkább, mert azon botrányok, melyek most már közel egy év óta a hazai közönséget sőt még a külföldet is izgalomban tartják, a legutóbbi napok sajnos eseményei és még a jelen discussió is szomorú elégtétel nekem, a ki már öt év óta hirdetem, hogy a zsidóság az a kóryanag, a mely társadmunkat megmétélyezi. Nézzük csak közelebről mindazon botrányokat, a melyek a mai napig szakadatlan sorban merülnek fel. Mindegyik „affaire” háttérében mint Mephisto áll legalább is egy-egy zsidó. Hogy többet ne említsek: a Kisbirtokosok földhitelintézeténél Lustig Ignác zsidó, a ki magát egy régi magyar családból származónak adta ki s Végh nevet vett fel, (Jó lesz az ilyen zsidó metamorphosisokra Németországban is a legkomolyabb figyelmet fordítani. A „Das Deutsche Vaterland” szerkesztőse.) volt a corrupáló daemon, a ki az egész botrányos ügynek és gyászos utókövetkezményeinek eredeti bünszerzője ... Míg mi a sémiták által előidézett corruptió folytán marakodunk egymással s egymást öljük, a zsidók markukba nevetnek, sőt mi több, uszítanak bennünket, uszítják társadalmi osztályainkat egymásra... A zsidókérdés gyökeres megoldásának ideje nincs már távol. Épen azért, ezen korkérdés jelenlegi előrehaladott állása mellett, felesleges lenne a zsidókérdés bővebb fejtegetésébe ereszkednem. Elégszer megtettem ezt már e házban. És ha e kérdés mindamelllett nálunk mindeddig nem jött is folyamatba, (Istóczy joggal kárhoytatja e miatt, mint mondja, „a hazai sajtó qualificálhatlan magatartását.” A „Das Deutsche Vaterland” szerkesztőse), folyamatba jött az Európa más államaiban, nevezetesen Németországban, a hol a zsidóellenes mozgalom napról napra mind nagyobb mérveket ölt „Istóczy egy, a berlini mintájára alakítandó antisemita-liga alapítását hozta javaslatba, a melynek alapszabály-tervezetét fel is akarta olvasni, de az általános „nevetés” folytán, a mely által a magyar képviselők zsidókérdéssel végezhetni vélnek, nem jutott hozzá. – Hogy az országgyűlési és a sajtóbeli urak (ez majdnem egészen zsidó kezekben van,) szörnyen csalódnak, ha azt hiszik, hogy – épen Magyarországon, a mindent kiszivattyúzó semitaság eldorádójában – ezen, a sociálpolitikai kérdések legkomolyabibikát a világból kinevethetik vagy agyonhallgathatják, egy vidéki lap, a „Pressburger Zeitung” egész szárazon szemükbe mondja. Egyik cikkében e lap így nyilatkozik: „Journalistikánk nagy hibát követ el. Mint annyi más kérdésben, oly sok nemzeti baj kérdésében, a zsidókérdésben is legjobban tartja, hallgatni... Ellenkezőleg Istóczy minden, félig agyonhallgatott és kigúnyolt beszédével csak növekszik az ő népszerűsége és pártja... Istóczy egy beszédet tart, a mely a tömegekre nézve oly hatásteljes. Mi történik? A képviselőház nevet... A képviselőházi urak nem azért nevetnek, mintha bolondokat mondana, hanem nevetnek mint augurok, a kik csupa zavarukban nem tudnak mást csinálni. S mi a következménye ennek a fictiónak? Az, hogy a sajtónak semmit sem hisznek. Mert Istóczy „rögeszméje” az egész ország „rögeszméje”, el van terjedve az egész nem-zsidó lakosságban s minden oldalról helyeslik Istóczy eljárását, bármennyire nevensenek vagy hallgassanak is feletre az újságok. A legfelsőbb társadalmi köröktől kezdve le egészen az utolsóig, Istóczy minden beszéde után mint futó tűz terjed el ennek híre, s minden oldalról igazat adnak neki, helyeslik eljárását.” Amint ezekből és a körülöttünk mindenfelül óriási módon felmerülő tüneményekből látjuk, a zsidókérdés rohamosan növekvő

hatalommal mindenütt megoldásához közeleg. Mi teljes szívünkől kívánjuk, hogy ez békés utón történjék. A legegyszerűbb mód lenne erre azoo eljárás, a melyet Felső-Ausztriában tapasztaltam. 1868-ban üzleti dolgokban hat hónapig tartózkodtam Kammer-ben, az Atter tó mellett ezen egész idő alatt egyetlen zsidót sem láttam. Ez végre feltűnt nekem. Kérdeztem az okát egy ottani polgártól. A felelet következő volt: „Mi zsidótól se semmit nem veszünk, se semmit neki élnem adunk, azért, daczára az emancipációnak, náluok nem is tartózkodik zsidó.” – Nem rendkívül praktikus dolog-e ez? Azért azon tartományok és országok, a melyekben ez az elv általánosan követetik, vagyonosak és nem ismernek szükségét. – Végül Istóczy úrhoz és mindazokhoz, a kik a zsidókérdéssel foglalkoznak, még azon komoly felhívást intézem, hogy a semita-ság „csöndes companistájának,” a „szabad-kömvés páholy”-nak élesen körmeire tekintsenek. Mert hát a „páholy” a sémiták legfelsőbb protectora és védelmezője. A „páholy” műve ezen idegen néptörzs emancipációja. A hol titkos társulatok működnek, ott virul legbujábbban a sémiták búzája; ott az általános jólét szemmeláthatólag súlyed. Példa? A gazdag Magyarország.”

Az északamerikai Egyesült Államok Maryland államának kereskedelmi fővárosában, Baltimore-ban megjelenő „V o l k s z e i - t u n g” f. évi február 14-ki számában, a zsidókérdésről vezércikkben következőleg nyilatkozik:

„A világ gyorsan forog, mióta vasutak vannak. A ki ezelőtt három vagy hat évvel azt jövendölte volna, hogy azon világraszóló kérdések között, a melyek az 1880-ik évet üdvözölni fogják, a zsidókérdés egyik főszerepet játszja, az ugyancsak egy különös ábrándozónak tűnt volna fel. Pedig ez mégis így van, vagy legalább úgy látszik. Ez órában még nem vagyunk képesek megítélni, mily mélyrehatólag van a kérdés felvetve. Annyi azonban áll, hogy egyelőre sokat beszélnek róla, és hogy meglehetősen sok port ver fel. Mivé fejlődik a dolog ezután, be akarjuk várni. A kérdés oda megy ki, váljon a zsidók egyenjogóságukat a lakosság keresztény részével megtartsák-e vagy elveszítsék-e polgárjogaikat.

Itt nyújtunk egy áttekintést arról, a mi ellenük iratik. (Következik a németországi zsidóellenes irodalom ismertetése.)

A tulajdonképeni vezér azonban ezen, a zsidók ellen folytatott küzdelemben, a magyar országgyűlési képviselő Istóczy. Ez már 1875. évi ápril 8-án a magyar képviselőházban a kormányhoz a zsidókérdésben egy interpellációt intézett. A felelet reá elutasító sőt kárhóztató volt. De ő ez által nem hagyta visszariasztatni magát, és minden következő évben újra visszatért a kérdésre. Sohasem volt több szerencséje mint az első ízben. Időközben azonban a kérdés más oldalról is felmerült, s most minden hírlapban napirenden van.”

A Drezdában megjelenő „Deutsche Reform” című antisemitikus lap f. é. augusztus 27-ki számában a következőket írja:

„Az antisemitikus mozgalom Magyarországon, az előttünk fekvő magyarországi lapokból ítélve, nem sejtett mérvet készül venni. Elővigyázatlanabbak de egyszerűsége becsületesebbek is lévén e tekintetben a németországi zsidólapoknál, ők elismerik a mozgalom létezését és annak jelentőségét, mindazonáltal azt minden kigondolható módon hátráltatni és más irányba terelni törekednek. Mint nálunk Németországban, úgy ott is „policzajért” kiáltoznak, gyanúsítják a mozgalom vezetőit és a legnyomorultabb személyes megtámadásokra vetemednek. Magyarországi elbarátainknak azonban könnyebb a dolguk, mint nekünk, annyiban, hogy ők nekik pusztán csak a zsidósággal kell a harcot felvenni; mert a zsidók által Magyarországra hozott nyomor sokkal kézzelfoghatóbb és sokkal rettenetesebb alakban tűnik fel mint minálunk, úgy, hogy a zsidópajtások és a zsidótányérnyalók a legjobb akarat mellett sem tudják, hogyan szépítsék honfitársaikon elkövetett nyomorult árulásukat és ők horda előtt való alázatos meghódolását. Innét Izrael fiainak csüggettsége, a mely már abban is nyilatkozik, hogy a kisebbek a nagyobbaknak szemrehányásokat kezdenek tenni, hogy közbelépésükkel idejekorán elejét nem vették a bajnak. – Yennénk magunknak azt a fáradságot, hogy a „Pester Lloyd” ban, „Pester Journal”-ban s más zsidólapokban olvasott s már annyszor hallott zsidó védelmi érveket alaposan ujjunkra szedjük, a mely lapok mint a macska, a forró kását kerülgetik, ha arra olvasóinknak szüksége lenne és lapunk tere nem lenne oly drága. Mindenesetre az antisemitikus mozgalom most már annyira haladt, hogy nincs többé ember, a ki feltartóztathassa, és a zsidókérdés néhány év alatt praktikus megoldást fog nyerni. Ezt jó lesz megjegyeznetek!”

Ugyanezen lap f. é. október 8-iki számában így nyilatkozik:

„Igazságszeretőbben mint a „Pester Lloyd” a bécsi „Presse” (tudvalevőleg szinte egy zsidólap ezen ékes mottóval: Egyenlő jog mindenki részére) egy „Istóczy és Stöcker” feliratú cikkben oda nyilatkozik, hogy sajnos (?), de az antisemitikus mozgalom a Német-birodalomban növekedőben van. Ez a lap nem foghatja meg azt, hogyan lehet az, hogy orthodox protestáns lelkészüket és clericális „Wühler”-eket már rég el nem halgattattak; (kíváncsiak vagyunk megtudni, hogy ez az újság hova számít bennünket: mezei gazdasági, kereskedői, iparos és kézműves körökből való szabad, független, protestáns reformereket;) és végül arra a következtetésre jut, hogy „Németország internationalis tekintélye” ez alatt a „zsidóheccz- alatt kell hogy szenvedjen, „Internationalis” alatt Iczig ésSchmüle Bécsben minden bizonynyal csak az arany-zsidó internationalistákat érthették, a kiknek jóakarátát eljátszani persze mi a lehető legnagyobb fáradságot vesszük magunknak.

A képviselőházból.

Kivonat a képviselőház 1880. évi szeptember 25-én tartott ülésének naplójából.

Miklós István: T. képviselőház! Köztudomású tény, hogy a legújabb időben Istóczy Győző képviselő urnák ismert parlamenti nyilatkozatai szellemében, a fővárosban és a vidéken alakult és szervezett antisemitikus egyletekben és folyóiratokban egyes néptörzs a maga Összeségében egyesek bűneiért felette erős megtámadásokban részesül. (Halljuk! Halljuk!). és a zsidóság elleni gyűlölet egyes keresztény felekezetek körében célzatosan szittatik, és hogy a zsidóságnak Magyarországból való kiűzetése iránt megengedett és tiltott utakon élénk agitáció folyik, (Úgy van! a szélső balfeiól.)

Nem szándékozom t. ház ezen agitáció mérvét és eszközeit túlbecsülni, s így, bár hála népünk józanságának, nem látom hazánkban a zsidókérdést acutnak, mégis szükségesnek vélem már ma, hogy a t. kormány és a képviselőház ezen tagadhatlanul létező agitációval szemben a szabadság, a testvériség, az egyenlőség és szabadelvűség nevében állást foglaljon, és határozottan tiltakozzék azon intenciók ellen, a melyek az 1867. 17. t. ez. ellenére, a zsidóságot az általános erkölcsi és anyagi hanyatlás okából mint hitfelekezetet megtámadják, és a melyek őket minden kivétel nélkül a törvények által biztosított alkotmányos jogaikból kizárni czélozzák.

Hogy a kormánynak és a képviselőháznak alkalma legyen ezen kérdésben kellőképen nyilatkozni, a következő interpellációt vagyok bátor intézni az igen t. miniszterelnök úrhoz és belügyminiszterhez. (Halljuk, halljuk.)

Tekintve, hogy némely kérdések bizonyos stádiumában a hallgatás, – akár azért, mert úgy szólván titkosan vitetnek odább, akár azért, mert szóba nem hozatván azoknak átaljában nagyobb fontosság tulajdonítatik, mint a milyent valóban érdemelnek – valóságos politikai hiba.

Tekintve, hogy azon mozgalom által, melyet Istóczy képviselő úr megindított, hazánkban valóságos zsidókérdés készül kifejlődni.

Tekintve, hogy azon politikai álláspontnál fogva, melyet a nevezett képviselő úr a kormánnyal szemben elfoglal, azáltal, hogy azt állandóan követi és feltétlenül támogatja, majdnem szükségszerűleg azon nézetnek kell különösen az ország kevesebb műveltségű lakóinál kifejlődni, miszerint a mit a kormánypárt ily tagja tesz, cselekszik, az magának a kormánynak intencióival alig lehet egyenes ellentétbe.

(Ellenmondás jobbról. Úgy van! szélsőbal felől)

Ez áll t. képviselőház, különösen a kevesebb műveltségű egyénekre nézve, (úgy van! szélsőbal felől. Halljuk! Halljuk!)

Tisztelettel kérdezem a t. miniszterelnök s belügyminiszter urat.

1-ör. Van-e tudomása azon mozgalomról, melyet Istóczy képviselő úr a magyarországi nem-zsidók szövetségének létrehozatala körül megindított? Bemutatott-e ezen szövetség alapszabály tervezete? Ha igen, helybe hagyta-e azt a kormány? Ha nem, mit szándékozik tenni a célból, hogy egyrészt a közvélemény félre vezetésének idejekorán eleje vétessék,

– másrészt, hogy a keresztény s nem keresztény lakosság közötti jó egyetértés meg ne háborítottassék; s eleve már lehetlenné tévéssék oly kérdések erőszakos felvetése, melyek akár a szükség akár a közviszonyok által indicálva nincsenek.

Ajánlom interpellate mat a t. ministerelnök úr és a t. ház beceses figyelmébe.

Istóczy Győző: Én meg ajánlom ezen interpellation a t. szélsőbaloldali választók beceses figyelmébe.

Kivonat a képviselőház 1880. évi September 28-án tartott ülésének naplójából.

Tisza Kálmán ministerelnök: T. ház! (Halljuk! halljuk!) A múlt szombati ülésben, tehát még a háznak jóformán megalakulása előtt, – mert hiszen a tisztviselők megválasztásáig igazság szerint a ház megalakulva nincs, – már egy interpellate intéztetett hozzám Miklós István képviselő úr által, melyet bátor leszek felolvasni: (Olvassa.)

T. ház! Mindenek előtt két megjegyzést kívánok tenni. Az egyik megjegyzésem az, hogy nem tudom, minő indok bírhatna bárkit arra a nézetre, hogy az Istóczy képviselő úr által az itt előadottak szerint követett irányzattal akár a szabadelvű párt, akár a kormány magát azonosította volna.

Úgy a szabadelvű párti sajtónak, mint magának a kormánynak és a kormánypártnak magatartása minden ily feltevés ellen a legkétségtelenebb bizonyítékot nyújtja.

A másik, amit meg kívánok jegyezni, az, hogy mindenütt szabad országban és így nálunk is igen sok mozgalom indítatik meg egyesek által, a mely a kormánynak helyeslésével nem találkozik. De ép úgy nálunk, mint más szabad országokban nincs mód arra és talán veszedelmes lesz, ha valamikor mód lesz, sok irányzatra nézve, – hogy a kormány már eleve meggátolhasson valamely mozgalmat mert ez egy oly neme a praeventiv intézkedéseknek, a melynél fogva, ha ez egyszer érvényre emelkednék, a kormány minden, nézete szerint helytelen mozgalmat, ha az a törvények korlátai között mozog is, megakadályozhatna. (Úgy van!) Hogy ez a t. képviselő urnák tetszenék-e, nem kérdem, mert nem hiszem; de ha követeli a kormány részéről – és követelheti, – a törvények korlátai közt maradó más oly mozgalomnak előre meg nem akadályozását, mely a kormány nézete szerint helytelen, akkor nem szabad követelnie egy oly mozgalomnak eleve meggátolását, mely az ő nézete szerint is helytelen és a kormány nézete szerint is az; mert amint az nem ad jogot arra, hogy a kormány nézete szerint valamely mozgalom nem helyes, ép úgy nem adhat okot valamely mozgalommal szemben arra az, hogy az a képviselő úr nézete szerint nem helyes. (Úgy van! Nagyon helyes!)

Különben a mi magát a képviselő úr kérdését illeti, a kormány elébe a szövetkezés alapszabály-tervezete a mai napig terjesztve nincsen, és így a kormány nem lehetett azon helyzetben, hogy azt megerősítse, vagyis a mi fenálló gyakorlatunk szerint, az illető záradékkal ellássa,

vagy ezen ellátást megtagadja. Egyébként engedje meg a t. ház, hogy habár ezzel megadtam magának a kérdésnek lényegére nézve a feleletet, megmondjam még azt is, hogy alapszabályok meg nem erősítésének indoka az nem lehet, hogy a cél a kormány nézete szerint helyes vagy helytelen. Indoka lehet és kell, hogy legyen, az: ha valamely oly egyesület szándékoztatik létesíteni, a melynek egyenes szavakban megmondott vagy az egész szerkezetből kivethető célja, ellenségeskedést támasztani az ország különböző osztályai, nemzetiségei vagy hitfelekezetei közt, vagy ha valamely egyesület célja a törvénnyel és alkotmánynyal ellenkezik. Ily esetben, bárkitől, bármely cím alatt jöjjön alapszabálytervezet a kormányhoz, – biztosíthatom a képviselő urat, hogy az a kormány záradékkal, elláttatni nem fog. (Helyeslés.) Ha valaki megindít valamely mozgalmat: míg az elméleti téren marad és a sajtóban vitattatik, ott van ellene ugyancsak a sajtónak fegyvere; ha a törvényes korlátokba ütközik, ott van a sajtótörvény és az a szerinti eljárás. Ha a sajtó teréről átvitetik más tέρre: a mely perczben a törvényes korlátokat sérti, vagy, ismétlem, izgat az ország valamely hitfelekezete, nemzetisége vagy osztálya ellen, ismét ott van a kormánynak törvényadta joga és kötelessége, az ily izgalmat részint megakadályozni, részint a büntető-törvény erejével sújtani; és legyen meggyőződve a képviselő úr, hogy minden oly izgalom irányában, mely, ismétlem, vagy a törvényt sérti vagy az osztályok, nemzetiségek és hitfelekezetek közti gyűlölséget és súrlódást idézi elő, a kormány kötelességét teljesíteni fogja. (Élénk tetszés.)

Miklós István. T. képviselőház! Az igen t. miniszterelnök és belügyminiszter úr válaszában azon része, melyben kijelentette, hogy az Istóczy Győző képviselő úr által megindított és szervezett mozgalmat s annak intencióit a kormány és a szabadelvű párt magára nem veszi, továbbá azon kijelentése a t. miniszterelnök úrnak, hogy az antisemita egyesületek alapszabálytervezete a kormányhoz felterjesztve nem lett, így tehát a működés nem azonos és nem oly nagymérvű, mint talán némelyek az országban a napisajtó és röpiratok útján hihették volna, mondom, ezen kijelentése a t. miniszterelnök úrnak érzéklődő és aggódo feleket bizonyára meg fogja nyugtatni és ez irányban a választ én is tudomásul veszem. (Élénk helyeslés a jobb oldalon). De engedje meg a t. miniszterelnök úr, hogy a saját intencióim magyarázata céljából némelyeket elmondjak a t. miniszterelnök úr válaszára. (Halljuk! Halljuk!) Azt mondja a t. miniszterelnök úr, hogy szabad országban a kormány a társadalmi mozgalmakat el nem nyomhatja akkor, ha azok a törvény korlátai között maradnak. Én is azt mondom, hogy legkevesebbé óhajtanám, azt hogy azon mozgalmak, melyek a törvény korlátai között mozognak, elnyomassanak, (Helyeslés a szélsőbalon) hanem nekem azon alázatos véleményem van, hogy ilyen társadalmi mozgalmat, melynek bevallott célja és iránya a társadalomra nézve igen könnyen veszedelmessé válhatik.

Istóczy Győző. (Közbeszól.) Hát a sociál-demokratia, melynek ön egyik vezére? Derűtség. Zaj. Ellenmondások a szélsőbalról.)

Miklós István. Ilyen társadalmi mozgalmat, t. ház, alázatos véleményem szerint talán nem leendő elégséges a szigorú törvényes korlátok között megmaradva, annak idején a törvények szigorával elfojtani, ha-

nem talán czélszerűbb lenne, ha a t. miniszterelnök úr e tekintetben államférfiúi belátását érvényesítené, a melylyel tudom, hogy rendelkezik és megelőzné ezen mozgalmat az által, hogy a szabadéivá törvényhozási institutiók által annak minden élet elvenné. (Élénk helyeslés a szélső-baloldalon. Zaj a jobboldalon.) Ertem ez alatt azt, hogy a t. ministerelnök úr ne ellenezze a teljes vallásszabadság behozatalát, (Élénk helyeslés a szélső balon,) értem az alatt azt, hogy a t. ministerelnök úr ne halaszsa a polgári házasság behozatalát, melyet e háznak nagy többsége már is követelt. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ilyen intézkedésektől várnám és remélném én, hogy azon ezélok, melyek most némelyeket nyugtalanítanak, semmi tekintetben veszélyessé nem válhatnak. (Helyeslés a szélső balon.) Midőn ezeket előadni bátor vagyok, egyebekben tudomásul veszem t. ministerelnök úr válaszát. (Helyeslés a szélső balon.)

Elnök: Tudomásul veszi a t. ház a ministerelnök úr válaszát?

(Felkiáltások: Igen!) A t. ház tudomásul veszi.

